

Proef ingediend met het oog op het behalen
van de graad van master in de agogische wetenschappen

Hoe beïnvloedt de kostprijs het vrijwillig engagement van jongeren die leiding zijn bij de Chiro?

Een onderzoek bij Chirogroepen in het Gewest Zizo.

CHARLOTTE PIERREUX
2018 – 2019

Promotor: Guy Redig

Psychologie en educatiewetenschappen

Aantal woorden: 12.706 woorden

ABSTRACT

Psychologie & Educatiewetenschappen

Academiejaar 2018/2019

SAMENVATTING MASTERPROEF

(na het titelblad inbinden in de masterproef + 1 keer een afzonderlijk A4-blad)

Naam en voornaam: Pierreux Charlotte

Rolnr.: 0525482

KLIN
AO
ONKU
AGOG

Titel van de Masterproef: Hoe beïnvloedt de kostprijs het vrijwillig engagement van jongeren die leiding zijn bij de Chiro? Een onderzoek bij Chirogroepen in het Gewest Zizo.

Promotor: Guy Redig

Samenvatting:

Chiro is de grootste jeugdbeweging uit Vlaanderen. De leiding die elke week klaar staat om de jongeren te begeleiden doet dit volledig vrijwillig. Echter blijkt uit de realiteit dat de leiding geconfronteerd wordt met extra kosten. Dit onderzoek wil bekijken wat de invloed is van deze kosten op het engagement van de leiding, door middel van zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek aan de hand van een online enquête, gevolgd door twee focusgesprekken. Om af te sluiten vond er een gesprek plaats met een expert van Chirojeugd Vlaanderen. Het onderzoek focust zich op de zeventien Chirogroepen binnen het Gewest Zizo, een verzameling van Chirogroepen uit Vlaams-Brabant.

De eerste onderzoeksvraag kijkt wat de kostprijs is voor leiding, daarna wordt de invloed van deze prijs op het engagement bevestigd. Om af te sluiten wordt de mening van de leiding tegenover een mogelijke financiële vergoeding gevraagd.

Uit de resultaten blijkt dat de kostprijs van groep tot groep verschilt, met een variatie van 40 tot 400 euro. Deze kosten worden meestal betaald door de leiding zelf of hun ouders. De Chirogroepen mogen autonoom hun kostprijs bepalen, al hoopt Chirojeugd Vlaanderen dat deze prijzen toegankelijk blijven voor iedereen.

Als we kijken naar het toekennen van een vergoeding zijn de meningen verdeeld. Uit de survey blijkt dat 20 procent te vinden is voor een financiële beloning, 55 procent is geen voorstander. De overige 25 procent twijfelt aangezien een vergoeding ingaat tegen het vrijwillig engagement van Chiroleiding. Uit de focusgesprekken blijkt dat leiding liever een materiële beloning heeft dan een financiële, zoals een bedankingsdag of extra hulp vanuit de gemeente.

Na dit onderzoek kunnen we concluderen dat de kostprijs weldegelijk een invloed heeft op het engagement. Indien het bedrag te hoog zou oplopen, zal een deel van de jonge vrijwilligers afhaken en niet meer deelnemen aan de niet-verplichte activiteiten.

DANKWOORD

Een thesis schrijven is geen individueel proces, maar het vraagt de hulp van verschillende mensen. Daarom zou ik deze mensen graag bedanken.

Om te beginnen wil ik graag mijn promotor Guy Redig bedanken voor alle steun en hulp. Hij gaf een antwoord op al mijn vragen en nam steeds de tijd om mijn onderzoek te bekijken.

Ook wil ik alle groepsleiding bedanken die ervoor gezorgd hebben dat mijn survey de respondenten bereikte. En natuurlijk ook alle respondenten die de tijd namen om de survey in te vullen.

Eveneens dank aan de vijf Chirogroepen die deelnamen aan de focusgroepen, namelijk Chiro Meise, Chiro Westrode, Chiro meisjes Eversheim, Chiro Pol Opwijk en Chiro jongens Eversheim. Jullie input, opmerkingen en interessante meningen hebben mee vorm gegeven aan de resultaten.

Verder wil ik graag Michael Tubex bedanken, diversiteitsmedewerker van Chirojeugd Vlaanderen. Hij nam de tijd om op al mijn vragen te antwoorden en toonde interesse in mijn onderzoek.

En natuurlijk wil ik iedereen bedanken die de tijd nam om te helpen met nalezen, maar ook om de nodige ontspanning aan te bieden tijdens het schrijven. Hiervoor bedank ik graag mijn mama, Charlotte Meulemeester en mijn vriend.

Aan jullie allen een welgemeende dank jullie wel, zonder jullie hulp was dit onderzoek niet mogelijk!

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Chiro: Chiro is een van de jeugdbewegingen van Vlaanderen en Brussel. De naam is afkomstig van de Griekse letters Chi en Rho.

Chirogroep: Een lokale afdeling van de Chiro. In Vlaanderen en Brussel zijn er 895 Chirogroepen. Deze kunnen enkel voor jongens of enkel voor meisjes zijn, maar er zijn ook gemengde Chirogroepen.

Chirojeugd Vlaanderen: Chirojeugd Vlaanderen is het nationaal secretariaat van de Chiro. Zij ondersteunen Chirogroepen met begeleiding op maat, door verschillende diensten aan te bieden en kadervorming te geven aan leiding en leden.

Leiding: Jongeren die vrijwillig de leiding opnemen in de Chirogroepen. Zij begeleiden de kinderen aan de hand van spel. Deze jongeren zijn meestal tussen de 18 en 25 jaar oud.

Kamp: Jaarlijks weerkerend evenement waarbij elke Chirogroep in tenten of in gebouwen verblijft op een andere locatie. Vaak duurt een kamp zeven tot tien dagen en ligt de focus op spel en plezier.

Voor- en nakamp: De dagen voor en na het kamp. Tijdens deze dagen wordt het kamp voorbereid en klaargezet, en nadien afgebroken en opgeruimd, in de meeste gevallen alleen door de leidingsploeg.

Leidingskring: De leidingskring (of LK) is een vergadering met leiding en VB's waarbij er afspraken gemaakt worden, problemen besproken worden en de Chirozondagen georganiseerd worden. Deze vergaderingen kunnen wekelijks, tweewekelijks of maandelijks zijn, vaak op vrijdag of op zondag.

VB: Volwassen begeleiding: volwassenen die de leiding bijstaan bij de organisatie van de Chirogroep.

Gewest: Het gewest is een verzameling voor lokale Chirogroepen uit eenzelfde regio. Zij zijn een contactpunt en zorgen voor ondersteuning van de lokale Chirogroepen.

Afdelingskas: Dit is geld dat elke afdeling van de Chiro krijgt om activiteiten mee te doen of spellen mee aan te kopen. In sommige Chirogroepen doen de leden nog een bijkomende activiteit om meer geld te verdienen. Bijvoorbeeld een verkoop, een carwash, het organiseren van een fuif, enzovoort.

INHOUDSOPGAVE

Inhoud

Abstract	II
Dankwoord	IV
Verklarende woordenlijst	V
Inhoudsopgave	VI
Lijst met tabellen	X
Lijst met afbeeldingen	X
Deel 1: Inleiding	1
1. Probleemstelling	1
2. Literatuurstudie	2
2.1 Het jeugdwerk	2
2.1.1 Een definitie	2
2.1.2 Geschiedenis van het jeugdwerk	3
2.2 Wat is een jeugdbeweging?	5
2.3 Wat is Chiro?	6
2.4 De leiding	7
2.5 De organisatiestructuur van Chiro	8
2.6 Het gewest	8
2.6.1 Wat is een gewest?	8
2.6.2 Wat doet een gewest?	9
2.7 De tendensen	9
2.7.1 In tijd	9
2.7.2 Van jeugd	10
2.7.3 In het engagement	11
2.7.4 De motieven van vrijwilligers	12
Deel 2: Onderzoekopzet en methode	14
1. Algemeen onderzoekopzet	14
2. Respondenten	14
2.1 Survey	14

2.2	Focusgesprekken	15
2.3	Interview met expert	16
3.	Analyseprocedure	16
3.1	Survey	16
3.2	Focusgesprekken	16
3.3	Interview met expert	17
Deel 3: Resultaten		18
1.	De kostprijs voor Chiroleiding	18
1.1	De aankoop van spelmateriaal	18
1.2	Op kamp	19
1.3	Leidingskring	21
2.	Een financiële vergoeding?	23
3.	Kostprijs en het engagement	25
Deel 4: Discussie en conclusie		28
1.	Bespreking	28
2.	Beperkingen van het onderzoek	30
3.	Praktische en beleidsaanbevelingen	30
3.1	Lokale Chirogroepen	30
3.2	Chirojeugd Vlaanderen	31
3.3	Beleid	31
4.	Aanbevelingen verder onderzoek	31
5.	Conclusie	32
Deel 5: Referentielijst		33
Deel 6: Bijlagen		39
1.	poster	39

DE PRIJS VAN ENGAGEMENT

Een onderzoek naar Chiroleiding binnen Gewest Zizo

METHODE

1. Survey

2. Focusgesprekken

3. Interview

168 respondenten
59 ♂ & 109 ♀
tussen 16 en 24 jaar oud

1: Chiro Eversheim Meisjes, Chiro Meise en Chiro Westrode
2: Chiro Pol Opwijk en Chiro Jongens Eversheim

Michael Tubex, diversiteitsmedewerker Chirojeugd Vlaanderen

SURVEY

FOCUSGESPREK

INTERVIEW

RESULTATEN

De kostprijs

€ 40 → € 400 Variatie door de autonomie van Chirogroepen. Chirojeugd Vlaanderen heeft (nog) geen maximale prijs vastgelegd

Opsplitsing
Kamp: tussen 0 en 180 euro per leiding + drank (alcoholisch en niet alcoholisch)
Leidingskring: 52% van de leiding betaalt alle drank zelf, 21% enkel de alcoholische dranken
Andere kosten: weekends, eten tijdens vergaderingen, eetfestijnen en feestjes van andere groepen bezoeken...

Een financiële vergoeding

Survey

Focusgesprek

Bij het krijgen van een financiële vergoeding zou al het geld naar de Chiro of een teambuilding gaan. Leiding prefereert een materiële vergoeding, extra ondersteuning of een bedankingsdag.

Expert

Financiële beloning is onmogelijk omdat het ingaat tegen het vrijwillig engagement van Chiroleiding. Ook organiseert de Chiro Krinkel en Ambriage met als doel de leiding te bedanken.

Invloed op het engagement

Uit de resultaten blijkt dat het krijgen van een financiële beloning geen reactie zou geven op het engagement.

Wat wel een invloed heeft is wie de kosten betaald. Jongeren waarbij de kosten door de ouders betaald worden zien geen verband. Jongeren die de kosten zelf moeten betalen geven aan dat ze minder aanwezig zouden zijn door de kostprijs.

Expert

Volgende Chiroraad komt de kostprijs op de agenda, om samen een maximale kostprijs vast te leggen. Maar dit is slechts een richtprijs, geen verplichting. De boodschap is: gebruik je gezond verstand als Chirogroep.

CONCLUSIE

- 40 - 400 euro kosten verplichte activiteiten: kamp, leidingskring, materiaal, weekends
Kosten niet verplichte activiteiten: eetfestijnen, feestjes
- Geen voorstander van een financiële vergoeding, beter investeren in de Chirowerking of een teambuilding. Liever een materiële beloning of bedankingsdag die niet betalend is.
- Engagement & kostprijs hangen samen. Kostprijs meer invloed op leiding die zelf moet betalen. Kostprijs moet gestaaft kunnen worden

AANBEVELING

- Aan Chirojeugd Vlaanderen:
  - Richtlijnen vastleggen over de prijs
  - Cursussen en bedankingsdagen goedkoper maken
- Aan lokale Chirogroepen
  - De kostprijs motiveren door een inkomsten en uitgave document op te stellen
  - Het bewust zijn van de kostprijs voor leiding en zwakkere jongeren ondersteunen
- Aan lokale besturen
  - Terugbetalingen van cursussen
  - Ondersteuning van het kamp zodat de Chirogroepen minder moeten uitgeven

VERVOLG ONDERZOEK

MEERDERE GROEPEN BEVRAGEN

REEDS GESTOPTE LEIDING BEVRAGEN

ANDERE DREMPELS DIE HET ENGAGEMENT DOEN STOPPEN

Charlotte Pierreux charlottepierreux@hotmail.com

Promotor: Guy Redig

via Piktchart.com

LIJST MET TABELLEN

<i>Tabel 1 Aantal leden van Vlaamse en Brusselse jeugdbewegingen (Bral & Vanweddingen, 2017; Van Eetvelde, 2017)</i>	5
<i>Tabel 2 Aantal leidinggevende bij Vlaamse en Brusselse jeugdbewegingen</i>	6
<i>Tabel 3 Aantal respondenten van de survey per Chirogroep</i>	15
<i>Tabel 4 Vergelijking: Wie betaalt onderstaande kosten?</i>	22

LIJST MET AFBEELDINGEN

<i>Figuur 1 De organisatiestructuur van de Chiro</i>	8
--	---

DEEL 1: INLEIDING

In deel één van dit onderzoek wordt de probleemstelling geformuleerd en worden de deelonderzoeksvragen vermeld. Daarna komt de literatuurstudie aan bod.

1. PROBLEEMSTELLING

Het aantal mogelijkheden om aan vrijwilligerswerk te doen blijft stijgen (Ooms, 2017). Door het stijgende aanbod, is het voor jongeren mogelijk om aan andere vormen van vrijwilligerswerk te doen. Het klassieke engagement blijft bestaan, maar volgens het opinieartikel van Ooms is het nodig om het klassieke aanbod te herbekijken.

Ook jeugdbewegingen ondervinden dat jongeren op zoek zijn naar andere of nieuwe vormen van engagement. Hierdoor verschijnen er steeds vaker artikels in de krant over jeugdbewegingen die genoodzaakt zijn om te stoppen door leidingstekorten. Een mogelijke oorzaak die vaak gegeven wordt is dat jongeren andere prioriteiten hebben of omdat ze geen tijd hebben door een job of andere verplichtingen zoals studies en/of een job (Bosschaerts, 2009; Van Remoortere, 2016).

Als leiding steek je niet alleen veel tijd in Chiro, maar hier hangen ook kosten aan. Elke Chirogroep beheert zijn financiën autonoom. Chirojeugd Vlaanderen geeft hier geen richtlijnen over. Daardoor kunnen de kosten voor leiding per Chirogroep verschillen. Deze kosten omvatten vaak eten en drinken tijdens vergaderingen, weekends, verzekeringen, kamp, cadeautjes voor oud-leiding en kookouders, enzovoort.

Daarom focust dit onderzoek zich op de kostprijs die leiding van de Chiro ervaart en in welke mate deze hun vrijwillig engagement beïnvloedt. De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt: 'Welke invloed heeft de kostprijs van Chiro op het vrijwillig engagement van leiding binnen het Gewest Zizo?'

Dit onderzoek beperkt zich tot de Chirogroepen die verenigd zijn onder de naam Gewest Zizo. Binnen dit gewest bevinden zich 17 Chirogroepen uit Vlaams-Brabant.

Om een antwoord op deze vraag te vinden, zijn er deelvragen opgesteld. De eerste deelvraag focust zich op de kosten, ze luidt als volgt: Wat is de kostprijs voor jongeren die leidingsverantwoordelijkheid opnemen bij de Chiro?

In de tweede deelvraag wordt de opinie van leiding gevraagd over het verkrijgen van een financiële vergoeding. Meer bepaald zal bekeken worden hoe zij tegenover een financiële vergoeding staan en hoe ze deze vergoeding zouden concretiseren.

De laatste deelvraag concentreert zich op het engagement van de leiding. Meer concreet wordt onderzocht in welke mate de kostprijs die ze op dit moment betalen een invloed heeft op hun engagement als leiding.

2. LITERATUURSTUDIE

Binnen deze literatuurstudie worden eerst enkele kernbegrippen beschreven. Deze zijn: 'het jeugdwerk', 'jeugdbewegingen' en een omkadering van de 'Chiro'. Ook wordt het 'gewest' besproken en worden hun taken en invloed weergegeven.

Deze literatuurstudie eindigt met een samenvatting van enkele tendensen van de laatste jaren. Deze tendensen worden beïnvloed door de veranderingen die jongeren meemaken, de tijdsbesteding van jongeren, het engagement en de motieven van de jongeren die als vrijwilliger leiding zijn.

2.1 Het jeugdwerk

2.1.1 Een definitie

Jeugdwerk is een kaderbegrip voor verschillende veelzijdige initiatieven. Deze initiatieven kunnen van diverse aard zijn. De Vlaamse regering geeft als definitie voor jeugdwerk: "Jeugdwerk is de verzamelnaam voor jeugdbewegingen en speelpleinwerkingen waaraan de jeugd deelneemt in de vrije tijd. De overheid voorziet in een kadervorming voor de animatoren. Jeugdlokalen, jeugdverblijven en bivakplaatsen vallen eveneens onder deze bevoegdheid" ("Jeugdwerk - Vlaams Parlement", 2018).

Het Decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid van 20 januari 2012 omschrijft het jeugdwerk als: "sociaal-cultureel werk op basis van niet-commerciële doelen voor of door de jeugd van drie tot en met dertig jaar, in de vrije tijd, onder educatieve begeleiding en ter bevordering van de algemene en integrale ontwikkeling van de jeugd die daaraan deelneemt op vrijwillige basis" (Decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid, 2012, deel 2.8).

Een andere organisatie met een definitie voor het jeugdwerk is De Ambrassade. Dit is een expertisecentrum voor het jeugdwerk, maar ook voor jeugdinformatie en het jeugdbeleid. Hun doel is ervoor te zorgen dat er meer geïnvesteerd wordt in kinderen en jongeren ("De Ambrassade", 2019).

Zij beschrijven het jeugdwerk als actueel, zinvol en relevant, maar allerbelangrijkst: voortdurend in ontwikkeling. Doordat het jeugdbeleid zo divers en verspreid is, is de informatie ook verspreid op alle plekken ("Basiswerk jeugdwerk", z.d.).

Tot heden bestaat er geen algemene definitie waarover iedereen het eens is. Dit komt doordat de grenzen van het jeugdwerk nog altijd niet werden vastgesteld (Coussée, 2006; Vanhee, Lambert, & Redig, 2017). Toch kunnen we vanuit bovenstaande definities al enkele overeenkomsten opmerken. Ten eerste, en misschien wel de meest logische, het gaat over jeugd. De meeste definities definiëren jeugd tussen drie en 25 tot 30 jaar. Over de bovengrens van de leeftijd bestaat geen algemene consensus. Verder gaat het ook altijd over activiteiten die plaatsvinden in de vrije tijd van de jongeren. Ook de pedagogische functie wordt vaak vermeld. Het is zo dat jongeren vooral naar het jeugdwerk trekken voor het plezier, maar steeds vaker wordt er van deze activiteiten verwacht dat ze een combinatie zijn van plezier en leren.

2.1.2 Geschiedenis van het jeugdwerk

Door het grote verschil in definities, is het moeilijk om het startpunt van het jeugdwerk te bepalen. Wel is duidelijk dat het jeugdwerk nauw samenhangt met maatschappelijke tendensen. Tot vandaag zijn er twee spanningen in het jeugdwerk die blijven bestaan. Als eerste de spanning tussen initiatieven georganiseerd door anderen en initiatieven georganiseerd door jongeren zelf. Een tweede spanning situeert zich tussen het jeugdlandschap en de maatschappij (De Backer & Van Effelterre, 2001; De Visscher & Neyens, 2016; Redig, 2017; Stevens, De Groof, Elchardus, Laurijssen, & Smits, 2006).

De eerste spanning: georganiseerd worden versus zelf organiseren

Binnen de eerste spanning vinden we een opdeling tussen de jeugdzorg en de jeugdbeweging terug. Onder het begrip jeugdzorg vinden we activiteiten die door volwassenen worden opgezet, met als doel een opvoedende of socialiserende functie. Jeugdbewegingen daarentegen zijn initiatieven die door en voor jongeren georganiseerd worden. Beiden hebben een verschillend doel voor ogen met de jongeren en hoe ze hun vrije tijd invullen. Initiatieven die voor en door jongeren worden georganiseerd gaan vooral over spel en plezier.

De tweede spanning: het jeugdlandschap versus de maatschappij

De vraag die binnen de tweede spanning vaak gesteld wordt gaat over de plaats van de jeugdinitiatieven. Jongeren moeten de kans krijgen om te experimenteren en te ontdekken maar dit moet wel binnen een maatschappelijk en wettelijk kader passen. De spanning bestaat erin dat jongeren een plek moeten hebben waar ze vrijuit kunnen spreken, zonder controle van volwassenen. Toch is het belangrijk dat de visie van de kinderen en jongeren binnen de maatschappij past (De Backer & Van Effelterre, 2001; Land, 1967; Van De Walle & Van Bouchaute, 2001).

Welke optie de voorkeur krijgt, is sterk afhankelijk van de tijd en maatschappij. Daarom is het ook belangrijk om de evolutie van het jeugdwerk te plaatsen in de toenmalige maatschappelijke context.

Het ontstaan van het jeugdwerk wordt vaak geplaatst in de 19e eeuw. Het jeugdwerk werd toen gezien als een manier van pedagogische begeleiding van jeugdigen voor jeugdigen in de vrije tijd (Coussée, 2006, pp. 29–31; Coussée & Crivit, 2014, p. 1; Redig, 2017). Maar ook als manier van burgerlijk beschavingsoffensief of volksopvoeding (Coussée & Crivit, 2014). Het jeugdwerk had een pedagogische rol, met als taak de problemen die ontstonden door de industrialisering op te lossen. Deze problemen waren vooral werkloosheid, criminaliteit en armoede (Coussée, 2006, pp. 30–32; Vos, 2018, pp. 30–32).

Het ontstaan van verschillende jeugdbewegingen wordt geplaatst in de negentiende eeuw, wanneer scouting ontstaat. Scouting was een organisatie waarbij jongeren samen met leeftijdsgenoten vaardigheden bijleerden. Het doel was zowel plezier hebben als bijleren over de heersende ideologie.

Het aantal uren vrije tijd stijgt na de tweede wereldoorlog, net zoals de koopkracht en verschillende jeugdbewegingen ontstaan. Zo zijn er niet enkel ideologische bewegingen, maar ook pluralistische en humanistische. Deze bewegingen onderscheidden zich doordat ze exclusief gericht waren op jongeren. Toch lag de focus tijdens activiteiten vooral op de voorbereiding op het volwassen leven. Jongeren moesten nog steeds worden gecontroleerd en aangeleerd hoe ze volwassen moesten zijn (Redig, 2017).

Vanaf de jaren 60 is er een grote groei in het aantal commerciële vrijetijdsactiviteiten en sportinitiatieven. Toch blijven de jeugdbewegingen bestaan, door de pedagogische rol die ze vervulden. Het doel van de jeugdbewegingen is een zinvolle vrijetijdsbesteding aanbieden, waarbij jongeren in een gecontroleerde omgeving kunnen experimenteren en bijleren (Coussée & Crivit, 2014; De Backer & Van Effelterre, 2001).

De laatste jaren merken we verschillende positieve veranderingen in het jeugdwerk. Zo krijgt het jeugdwerk een grotere autonomie, zijn er verschillende initiatieven bijgekomen en heeft de overheid een beleid opgestart, zowel op Vlaams als op het lokaal niveau (De Backer & Van Effelterre, 2001; Redig, 2017; Vanderleyden & Stolk, 2017).

Op dit moment is De Ambrassade al bezig met het jeugdwerk van de toekomst. Een van hun grootste wensen is om meer kinderen en jongeren te bereiken door meer vormen van jeugdwerk aan te bieden. Daarom werkten de Vlaamse Jeugdraad en De Ambrassade vijf agendapunten voor de toekomst uit. Een eerste agendapunt zijn de vrijwilligers. Beide organisaties zijn ervan overtuigd dat elke jongere de kans moet krijgen om als vrijwilliger in het jeugdwerk aan de slag te gaan, zonder al te veel administratieve lasten. Een tweede punt is experimenteren. Jongeren moeten vrijheid krijgen. De laatste jaren is er echter minder ruimte en vrijheid om te experimenteren. De Ambrassade zou willen dat jongeren meer ruimte krijgen om risico's te nemen. Ook diversiteit wordt als belangrijk punt gezien. Al jaren investeert het jeugdwerk om de toegankelijkheid te verhogen, maar er is nog ruimte voor verbetering (*#Jeugdwerkwerkt, vandaag en in de toekomst*, 2016; "Wat kunnen beleidsmakers doen voor het jeugdwerk van de toekomst?", 2018).

Meer ondersteuning is een vierde punt. Jeugdwerkers moeten zich gestimuleerd voelen door het beleid om met andere experts samen te werken. Een laatste en belangrijk punt is de stem van de kinderen en jongeren. Het is belangrijk om te luisteren naar jongeren, maar ook om daadwerkelijk iets te doen met deze informatie. Zeker als het gaat over het jeugdbeleid ("Wat kunnen beleidsmakers doen voor het jeugdwerk van de toekomst?", 2018).

2.2 Wat is een jeugdbeweging?

Uit het vorige deel werd duidelijk dat het jeugdwerk niet hetzelfde is als een jeugdbeweging. Een jeugdbeweging is een aspect van jeugdwerk.

Dit wil ook zeggen dat ze dezelfde kenmerken delen. Deze zijn: een organisatie met kinderen en jongeren, waarbij de begeleiders vrijwilligers zijn. De activiteiten vinden plaats in de vrije tijd en op regelmatige basis, zoals hierboven al vermeld.

Bij jeugdbewegingen ligt de focus vooral op spelen en ontmoeten. De meeste jeugdbewegingen sluiten het jeugdbewegingsjaar af met een zomerkamp ("Jeugdbeweging", 2018). Binnen de jeugdbeweging is er een bepaalde structuur aanwezig, waarbij er een nationale zetel is met regionale werkingen. De opdracht van de nationale zetel is deels ter ondersteuning maar ook om vormingen te organiseren en kennis uit te wisselen.

We kunnen jeugdbewegingen plaatsen onder eerstelijns jeugdwerk. Het zijn jeugdverenigingen die zich naar de kinderen richten op een lokaal niveau.

De Nederlandstalige jeugdbewegingen die we in Vlaanderen en Brussel terugvinden zijn: Chirojeugd Vlaanderen, Scouts en Gidsen Vlaanderen, KSJ-KSA-VKSJ (Katholieke Studerende Jeugd), KLJ (Katholieke Landelijke Jeugd), FOS Open Scouting, JNM (Jeugdbond voor Natuur- en Mileustudie), JeugdRodeKruis en Wel Jong Niet Hetero (Coussée, Vermeersch, de Pauw, Vettenburg, & Van Houtte, 2011; "Jeugdbeweging", 2018).

Tabel 1

Aantal leden van Vlaamse en Brusselse jeugdbewegingen (Bral & Vanweddingen, 2017; Van Eetvelde, 2017)

Jeugdbewegingen	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Chirojeugd Vlaanderen	97.888	99.135	103.498	104.598	90.568
FOS Open Scouting	8.054	8.096	8.322	7.360	8.657
KLJ	23.894	23.881	19.701	20.162	19.951
KSA Nationaal vzw	25.779	25.832	26.564	26.698	27.527
VNJ	Geen cijfers	917	907	1050	Geen cijfers
Scouts en Gidsen Vlaanderen	71.216	74.582	71.717	73.865	65.156
IJD	6.465	74.582	6.010	5.022	5.103
Jeugd Rode Kruis	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>

Aan de hand van de cijfers uit tabel 1 blijkt dat het aantal leden dat deze jeugdbewegingen bereikt doorheen de jaren redelijk stabiel blijft (Bral & Vanweddingen, 2017). Als we voor het jaar 2015-2016 alle leden optellen komen we aan 612.962 jongeren.

In tabel 2 is het aantal leiding dat in het werkingsjaar 2015-2016 actief was te zien. Dit zijn 33.167 leiders en leidsters.

Om even te vergelijken, in Vlaanderen werden er in 2016 op 1 januari 1.256.732 jongeren onder de 17 jaar geteld. We stellen dus vast dat 49% van de jongeren in België onder de 17 jaar lid zijn van een jeugdbeweging (Bral & Vanweddingen, 2017, pp. 275–301; Van Eetvelde, 2017, p. 3; Vanweddingen, 2016, p. 4).

Tabel 2
Aantal leidinggevende bij Vlaamse en Brusselse jeugdbewegingen

Jeugdbewegingen	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Chirojeugd Vlaanderen	16.385	15.994	15.940	15.778	15.749
FOS Open Scouting	1.495	1.288	1.085	1.144	1.264
KLJ	3.765	3.369	3.141	3.164	3.310
KSA Nationaal vzw	5.515	5.439	5.336	5.407	5.525
VNJ	<i>Geen cijfers - globaal een lichte dalende trend in het aantal leidinggevende</i>				
Scouts en Gidsen Vlaanderen	10.572	10.712	10.656	10.831	11.040
IJD	688	717	719	707	802
Jeugd Rode Kruis	1231	1220	1010	1081	1002

2.3 Wat is Chiro?

Een voorbeeld van een jeugdbeweging is de Chiro. Chiro is de grootste jeugdbeweging van Vlaanderen en Brussel met in het jaar 2015-2016 een ledental van 90.568 leden (Van Eetvelde, 2017; Vanweddingen, 2016; "Wat is Chiro?", 2017).

De Chiro wil kinderen en jongeren bereiken in hun vrije tijd, zonder een onderscheid te maken op basis van sociale of culturele achtergrond. Via spel willen ze jongeren betrekken bij de samenleving en hopen ze jongeren te engageren in de buurt. Deze taken worden omschreven binnen de drie kernwaarden van Chiro, die in 1989 werden opgesteld door Carlos Desoete, namelijk *graag zien*, *rechtvaardigheid* en *innerlijkheid* ("Wat is Chiro?", 2017).

Het ontstaan van de Chiro wordt gesitueerd in de 19e eeuw, al is er doorheen de jaren wel veel veranderd. De kerk richtte, in samenwerking met de rijke burgerij, de patronaten op. Deze patronaten zouden in eerste instantie de jeugd beschermen tegen niet-christelijke waarden zoals het socialisme. Daarnaast zouden zij ook kennis doorgeven, vooral over het christendom (De Vroede & Hermans, 1985).

In 1934 ondergingen de patronaten een vernieuwing en dat ging gepaard met een naamsverandering. De jeugdbeweging had als doel 'Ridderschap in dienst van Christus Koning'. De Griekse letters 'Chi' en 'Rho' gaven het begin van Christus aan, maar vormden ook samen een nieuwe naam. De naam Chiro ontstaat.

Ook ontstond er een nationale structuur, de landsbond. Deze hield het overzicht over alle Chirogroepen in Vlaanderen en bepaalde de doelstellingen en methodes die de Chirogroepen moesten uitvoeren. In 1945 werd de Chirojeugd officieel erkend als volwaardige jeugdbeweging door kardinaal Van Roey. Dit betekende dat ze zelfstandig konden werken en dat ze ook een eigen uniform kregen.

In 1950 groeide het ledenaantal van de Chiro exponentieel. Ook koos men ervoor om een gemengde Chiro op te richten, waar jongens en meisjes konden samen spelen. ("cijfergegevens", 2017; "Een brochure voor ouders", 2016; Coussée e.a., 2011, pp. 17–20)

Tot op heden is de link met het christendom nog te zien in de Chiro, via de muziek, maar ook een proost die op kamp langs komt en activiteiten zoals Christus Koning.

Vanaf het jaar 1970 werd de Chiro vooral een beweging van spel en minder een geloofsbeweging. Deze periode was ook het hoogtepunt qua aantal leden (Baeten, 1995; De Vroede & Hermans, 1985; Sevenhans, 2004).

2.4 De leiding

Lokale Chirogroepen draaien bijna volledig op vrijwilligers. Veel van deze vrijwilligers zijn de (bege-) leiders die elke week klaar staan voor de leden.

Leiders en leidsters bij Chirogroepen zijn jongeren die zelf in de Chiro hebben gezeten. Vaak worden ze leiding op hun 18 jaar, maar in sommige groepen kan dit al vanaf 16 jaar, dit vaak omwille van leidingstekorten. Chirojeugd Vlaanderen stelt geen regels op rond de leeftijd om leiding te worden, maar opteert er wel voor om de leden minstens één jaar in de oudste groep te hebben. Ook jongeren die nooit in de Chiro zaten kunnen leiding worden. Al is dit wel eerder een uitzondering, vaak om een tekort aan leiding op te vullen (Coussée e.a., 2011, pp. 100–130)

Elke week staat de leiding klaar om met de leden te spelen, maar ook om te vergaderen, evenementen te organiseren, contacten met ouders te onderhouden en om verantwoordelijkheden op te nemen. Daarbovenop gaan ze ook jaarlijks op kamp. Dit alles doen ze gratis. Daarom hecht Chirojeugd Vlaanderen veel belang aan het woord 'engagement'. Daarmee bedoelen ze dat je gemotiveerd moet zijn om wekelijks leiding te geven, je wil er zelf een meerwaarde uit halen, zonder materiële of financiële beloning in ruil.

Om leiding te worden moet je geen specifieke vooropleiding hebben. Een animatorcursus wordt aangeraden maar is niet verplicht. Wel voorziet Chirojeugd Vlaanderen cursussen die je klaarstomen om leiding te worden, ACCU genaamd. Dit is een week waarop de oudste leden of leiding samen komen en leren over methodieken en originele spelletjes.

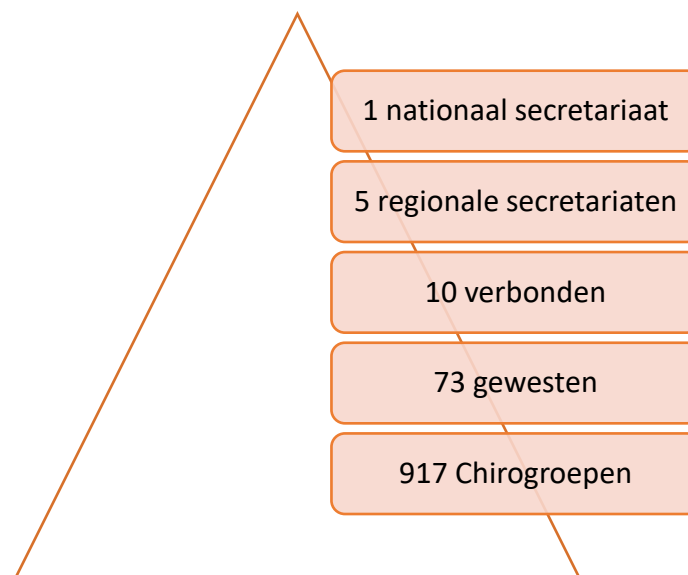
2.5 De organisatiestructuur van Chiro

De structuur van de Chiro is opgesteld in een piramide. Helemaal bovenaan tellen we één nationaal secretariaat. Officieel Chirojeugd Vlaanderen genoemd, maar soms ook omschreven wordt als Chiro Nationaal. Op dit secretariaat houden zowel vrijwilligers als medewerkers zich bezig met publicaties, het opzetten van cursussen, het organiseren van afdelingsactiviteiten, het beantwoorden van vragen bij verzekeringen of de bivakpermanentie.

Verder zijn er vijf regionale secretariaten, één in elke provincie. Hier werken beroepskrachten en vrijwilligers.

Ook zijn er tien verbonden. Zij staan dichterbij de Chirowerking zelf.

Figuur 1
De organisatiestructuur van de Chiro

2.6 Het gewest

2.6.1 Wat is een gewest?

In 2017 werden er 917 actieve Chirogroepen geteld ("De Organisatie", 2017). Als je hiermee de vergelijking maakt dat er in Vlaanderen slechts 308 gemeentes zijn, wil dit zeggen dat vele gemeentes meer dan één Chiro hebben ("Gemeenten en provincies", 2014).

Om het overzicht te bewaren over al deze Chirogroepen zijn er gewesten. Hun taak is om een contactpunt te zijn voor de lokale Chiro werkingen. De leden van een gewestgroep zijn meestal oud-leiding van de Chiro groepen binnen het gewest.

2.6.2 Wat doet een gewest?

Chirojeugd Vlaanderen heeft vijf basistaken opgesteld voor de gewesten. Deze taken zijn ter ondersteuning van de Chiro groepen ("Gewesten", 2015).

De eerste taak wordt afgekort als SOM. Dit staat voor 'Steun Op Maat'. De taak van het gewest is om de Chirogroepen te ondersteunen en te leren kennen. Dit doen ze via persoonlijke contacten met alle leidingsploegen. Bij problemen is het de taak van het gewest om de leidingsploeg te ondersteunen en oplossingen te zoeken.

Hoe doen ze dit? Elke Chirogroep krijgt een meter of peter binnen het gewest. Deze personen komen langs op vergaderingen van de Chiro, op eefstijnen of feestjes en zijn een aanspreekpunt bij vragen of problemen.

Een tweede taak is om de groepsleiding samen te brengen. Een groepsleider of groepsleidster is een verantwoordelijke voor een Chiro groep. Vaak doen ze meer taken dan de andere leiding, zoals tenten regelen, contact met ouders onderhouden, subsidies aanvragen...

De taken van de groepsleiding zijn zo uiteenlopend dat de kans bestaat om taken te vergeten. Daarom kan het handig zijn om van anderen te leren. Een uitwisselingsmoment voor groepsleiding georganiseerd door het gewest wordt door Chirojeugd Vlaanderen aangeraden.

Ook het samenbrengen van leiding is een taak van het gewest. Dit kan gaan over vragen oplossen, leidingsgroepen met elkaar in contact brengen, leidingstekorten oplossen, nieuwe spelletjes aanleren en zo veel meer...

Maar het gewest is er niet enkel voor leiding, ook voor alle leden. Daarom organiseert het gewest voor elke afdeling één activiteit. Deze activiteit is een mogelijkheid voor alle groepen om nieuwe spelmanieren te ontdekken.

De groepssfeer is een vijfde belangrijke factor. Samen naar evenementen gaan, geregeld vergaderen en elkaar leren kennen, maar ook zoeken naar nieuwe leden voor het gewest zijn belangrijke taken om een goede groep 'gewesters' te vinden.

2.7 De tendensen

2.7.1 In tijd

Volgens de residuele definitie van vrije tijd kunnen we de vierentwintig uur die een dag telt opsplitsen in drie delen: de verplichte tijd, de persoonlijke tijd en de vrije tijd (Mulder, 2014).

Onder de verplichte tijd verstaan we activiteiten waar we niet onder uit kunnen zoals bijvoorbeeld het huishouden, de tijd om van de ene naar de ander locatie te verplaatsen, naar school gaan of gaan werken. Al deze zaken vallen onder verplichte tijd. Persoonlijke tijd zijn de uren die we nodig hebben voor de taken die ons lichaam nodig heeft, zoals slapen, hygiëne en eten (Breedveld e.a., 2001; Sociaal en cultureel planbureau, 2018).

De derde vorm van tijd is de vrije tijd. Dit is de tijd die we volledig zelf mogen inplannen, een tijd zonder verplichtingen en taken. Sinds enkele jaren is het aantal uren vrije tijd dat we hebben per week gedaald. Daardoor is de relatie tussen het aantal uren vrije tijd die een persoon heeft en de bereidheid om vrijwilligerswerk te doen omgekeerd evenredig (Breedveld e.a., 2001; Stevens e.a., 2006).

Deze definitie wordt de residuele definitie genoemd. Dit komt doordat de vrije tijd alle tijd is die overblijft na het aftrekken van alle verplichte en persoonlijke tijd.

Vrije tijd kan ook bekeken worden via een subjectieve benadering (Muldert, 2014). Deze benadering is meer persoonlijk. Het is namelijk de tijd die een individu zelf aanvoelt als vrije tijd. Doordat deze definitie een gevoel beschrijft, is het moeilijk om dit om te zetten in aantallen. Daarom wordt de residuele definitie verkozen bij onderzoek doordat deze efficiënter te meten valt.

2.7.2 Van jeugd

Het aantal uren vrije tijd van jongeren is de laatste jaren afgenomen. Al heeft de jeugd nog een grote hoeveelheid vrije tijd doordat ze minder verantwoordelijkheden en verplichtingen hebben dan tijdens andere levensfasen (Stevens e.a., 2006). Toch vormt dit voor organisaties die met vrijwilligers werken, een reëel probleem.

Binnen het onderwijsbeleid zijn er verschillende vragen naar verandering aan het komen. Een voorbeeld hiervan is het spreiden van de examens voor studenten of het schooljaar ook voor hogescholen en universiteiten laten starten op één september. Daardoor zouden jongeren minder mogelijkheden hebben om een vrijwillig engagement aan te gaan. Op dit moment geeft 22,6 procent van de jongeren die in een jeugdbeweging zit al aan dat in januari de werking minder wordt of in sommige gevallen zelfs een maand wordt stopgezet (Stevens e.a., 2006). Door deze semesteranderingen spenderen jongeren meer tijd aan schoolwerk. Daardoor verschuiven er veel uren van de 'vrije tijd' naar de 'verplichte tijd' (De Verenigde Verenigingen, 2017). Zo blijkt uit het onderzoek van TOR dat 75 procent van alle ondervraagde jongeren al eens een vrijwillig engagement heeft moeten stopzetten door studies of een job (Stevens e.a., 2006).

Toch komt er vanuit het beleid ook een reactie op al deze veranderingen. Scholen worden gemotiveerd om de jongeren aan te sporen om vrijwilligerswerk te doen, zo worden de voordelen van vrijwilligerswerk alsook de mogelijkheid om je competenties en ervaringen op te doen in de verf gezet (Maarevoet, 2019).

Als we deze situatie bekijken vanuit het oogpunt van de jeugdbewegingen, merken we dat vrijwilligers ook daar een knelpunt worden. Jaarlijks komen er artikels in de kranten over jeugdbewegingen die moeten stoppen door een gebrek aan leiding. Zo moest Chiro Aarschot in 2009 stoppen door een leidingstekort en gebeurde hetzelfde zeven jaar later bij KSA Merksem (Bosschaerts, 2009; Van Remoortere, 2016). In beide artikels wordt het overaanbod van andere activiteiten voor jongeren aangegeven als een mogelijk oorzaak. Ook vraagt het jeugdwerk veel tijd van leiding. Zo wijst onderzoek uit dat leiding gemiddeld 6 uur en 46 minuten per week aan de jeugdbeweging spenderen (Stevens e.a., 2006, p. 27).

Ook het onderzoek van het Departement Cultuur, Jeugd en Media, Afdeling Jeugd komt tot de conclusie dat leiding sneller afhaakt (Coussée e.a., 2011). Zij deden onderzoek naar 172 groepen van verschillende jeugdbewegingen en ook daar werd een leidingstekort of een gebrek aan inzet van leiding vermeld als bedreiging voor het voortbestaan van de jeugdbeweging. Ook zouden jongeren minder lang leiding geven volgens dit onderzoek.

Het grote aanbod aan andere vrijetijdsactiviteiten heeft geen rechtstreekse invloed op de deelname aan het jeugdwerk maar wel onrechtstreeks. Verschillende vrijetijdsvormen worden steeds minder gecombineerd. Dit wil zeggen dat jongeren zich meer focussen op bepaalde vormen van vrije tijd. Dit alles verlaagt de deelname aan het jeugdwerk en aan het vrijwilligerswerk (De Verenigde Verenigingen, 2017, pp. 32–35; Stevens e.a., 2006).

De werksituatie van leiding heeft een grote invloed op hun deelname aan het jeugdwerk, het is zelfs de belangrijkste factor. Werkende jongeren nemen veel minder deel aan het jeugdwerk dan studerende jongeren. De reden waarom jongeren werken is vaak financieel. Zo moet 15 procent van de jongeren een deel van zijn studies zelf betalen. Drie procent is zelfs verplicht om alles zelf te betalen (Stevens e.a., 2006, p. 65; Storms & Cornélis, 2013).

2.7.3 In het engagement

Zoals hierboven vermeld is het aantal uren vrije tijd de voorbije jaren gedaald. Daardoor rijst de vraag of er nog voldoende mensen zijn die een vrijwillig engagement willen aangaan. In vele artikels wordt verondersteld dat het individuele belang de bovenhand zal nemen in plaats van het gemeenschappelijke belang. Ook het vertrouwen in 'de jeugd van tegenwoordig' daalt, de jongeren zijn namelijk opgevoed in een individualistische samenleving en daardoor bestaat de angst dat het vrijwilligersnetwerk stilvalt (Hustinx, 2009). Verschillende cijferresultaten spreken deze stelling echter tegen aangezien het aantal vrijwilligers in België de laatste jaren stabiel is gebleven (Bekkers, Schuyt, & Gouwenberg, 2001; Hustinx, 2009; Loose, Dujardin, Marée, & Gijssels, 2007; van Baren, Meijs, Hoogervorst, Metz, & Roza, 2011).

Wel zien we een verschil in de vorm van vrijwilligerswerk. Zo kunnen we vaststellen dat steeds minder mensen zich vrijwillig aansluiten bij traditionele verenigingen en politieke partijen maar dat ze kiezen voor een nieuwe vorm van participatie. Er wordt niet minder vrijwilligerswerk gedaan, maar het wordt anders ingevuld (Hustinx, 2009; Vansteen, De Voldere, & Berckmoes, 2013). Daarom wordt er ook gesproken van 'de nieuwe vrijwilliger' (Hustinx & Lammertyn, 2001).

De nieuwe vrijwilliger zou minder interesse hebben in een langdurig engagement, maar eerder in verschillende kortstondige taken. Zo lopen ze liever eenmalig in een klimaatmars dan een wekelijks engagement op te nemen (De Verenigde Verenigingen, 2017; Hustinx, 2009; Storms & Cornélis, 2013). Terwijl de motivatie van de traditionele vrijwilliger eerder kwam vanuit een plichtsgevoel of altruïsme, focust de nieuwe vrijwilliger vooral op het eigenbelang. De focus ligt op het reduceren van onzekerheden en het doen stijgen van de zelfontplooiing.

Maar dit wil niet zeggen dat de klassieke vrijwilliger is verdwenen. Er is enkel een nieuwe vorm bijgekomen (De Verenigde Verenigingen, 2017).

Het doemdenken dat 'de jeugd van tegenwoordig' geen vrijwillig engagement zou opnemen klopt niet. Zo deed het TOR-onderzoek van de werkgroep sociologie van de vrije universiteit Brussel (2006) een onderzoek naar het bestaan van een langdurig vrijwillig engagement bij jongeren. Uit dit onderzoek bleek dat jongeren gemiddeld 5,6 jaar lang vrijwillig lid zijn bij het jeugdwerk. Bij verschillende jongeren is deze periode zelfs langer omdat ze na hun lidmaatschap nog komen helpen op evenementen of inspringen wanneer er een leider niet aanwezig kan zijn.

2.7.4 De motieven van vrijwilligers

De motivatie van vrijwilligers is het best op te delen in intrinsieke en extrinsieke motivatie.

Intrinsieke motivatie is een motivatie die vanuit de persoon komt, vanuit het idee om zelf een bevredigend gevoel te krijgen. De motivatie komt vanuit de persoon zelf. Extrinsieke motivatie daarentegen, is een manier om een straf te ontlopen of een beloning te krijgen. De motivatie komt dus van buitenaf.

Enkele voorbeelden binnen deze twee vormen van motivatie:

Bij intrinsieke motivatie nemen vrijwilligers vaak deel omdat het werk hen voldoening geeft, maar het kan ook een manier zijn om de tijd vooruit te laten gaan en iets te doen te hebben. Anderen iets willen leren of bijleren komt ook vaak aan bod. Ook de mogelijkheid om vrienden te maken en een manier om iets terug te doen voor de maatschappij worden vaak vermeld in onderzoek.

Een voorbeeld van extrinsieke motivatie kan zijn dat jongeren aan vrijwilligerswerk doen omdat ze geen huiswerk willen maken. De motivatie komt dus vanuit het ontlopen van een andere activiteit.

Uit onderzoek is gebleken dat de motivatie van mensen ook samenhangt met demografie en persoonlijke kenmerken (Bekkers e.a., 2001; De Verenigde Verenigingen, 2017; Linde, 2016; Smidt, 2014).

De motieven van vrijwilligers worden vaak opgedeeld in drie groepen namelijk de sociale motieven, de individualistische motieven en de ideologische motieven. De sociale motieven gaan vooral over het contact met andere mensen zoals een netwerk opbouwen of eenzaamheid tegen te gaan. Bij individualistische motieven gaat het over het nastreven van een persoonlijk doel. Dit kan zijn om je eigen talenten te ontdekken, om ervaring op je CV te kunnen vermelden of om opportuniteiten te krijgen. Wie zich als vrijwilliger inzet vanuit een ideologisch motief wil meestal een situatie verbeteren of aanpakken en iets verbeteren aan de samenleving (De Verenigde Verenigingen, 2017, p. 11).

Naast de motieven van vrijwilligers werd er ook veel onderzoek gedaan naar de motivaties van vrijwilligers. Clary en Snyder (1999; 1998) stelden vast dat vrijwilligerswerk tot zes functies kan vervullen. Deze functies bepalen de motivatie van de vrijwilligers. Later werd daar door Hustinx (2009) nog een zevende functie aan toegevoegd.

Een eerste functie van motivatie is het normatieve motief. Vrijwilligerswerk is een manier om hun waarden te tonen, op een humanitaire en onbaatzuchtige manier. Mensen die aan vrijwilligerswerk doen willen verantwoordelijkheid opnemen en andere helpen.

Een tweede functie is *Understanding* of leermotieven. Deelnemen aan vrijwilligerswerk wil zeggen dat men nieuwe leerervaringen opdoet, de kennis wordt vergroot en nieuwe talenten kunnen ontwikkeld worden.

De derde functie is *Social* of sociale motieven. Dit gaat over de eigen motivatie in een relatie met anderen, op het vlak van contacten leggen met anderen.

Een vierde functie is *Career* of carrière motieven. Door vrijwilligerswerk leert men niet alleen vaardigheden die in de professionele carrière van pas kunnen komen, ook leert men competenties die nadien toegevoegd kunnen worden aan het CV.

Als vijfde functie werd *Protective* of bescherming aangeduid. Hierbij wordt vrijwilligerswerk gezien als een bescherming tegen negatieve gevolgen of gevoelens. Het is een manier van ontsnappen aan de realiteit, maar je kan er ook leren omgaan met tegenslagen.

De zesde functie die opgesteld werd door Clary en Snyder is het kwaliteitsmotief. Vrijwilligerswerk is een plek om actief bezig te zijn en waar de levenskwaliteit verhoogd wordt. Er wordt, soms onbewust, gewerkt aan zelfontplooiing.

De zevende functie werd later toegevoegd door Hustinx (2009) en wordt omschreven als *Enhancement* of erkenning en verbetering. Door deel te nemen aan vrijwilligerswerk heeft men de kans om kennis door te geven en een gevoel van trots of erkenning te ervaren. In deze functie is vrijwilligerswerk een manier om het ego te laten groeien en ontwikkelen.

Uit dit alles kunnen we veronderstellen dat er verschillende motieven zijn om deel te nemen aan vrijwilligerswerk of jeugdbewegingen. Deze motieven zijn vaak individueel verschillend.

DEEL 2: ONDERZOEKSOPZET EN METHODE

In het tweede deel van deze thesis wordt omschreven welke dataverzamelingmethodes gebruikt werden en welke respondenten geselecteerd werden. Ook wordt er beschreven hoe de analyse opgesteld werd.

1. ALGEMEEN ONDERZOEKSOPZET

Dit onderzoek werd zowel kwalitatief als kwantitatief onderzocht, aan de hand van drie onderzoeksmethoden (Baarda, 2014; Baarda e.a., 2018). Eerst werd er een online survey verstuurd naar alle leiding binnen het Gewest Zizo. Tijdens deze survey werden de e-mailadressen van geïnteresseerde leiding verzameld en werden zij gecontacteerd voor een focusgesprek. Ook werd een interview georganiseerd met Michael Tubex, educatief medewerker bij Chirojeugd Vlaanderen.

Het onderzoek bestaat uit meerdere onderzoeksmethodes, dit is een bewuste keuze. Door de verschillende methodes worden de respondenten op verschillende manieren bevraagd en geeft dit mogelijk andere antwoorden of antwoorden ter verduidelijking. Het voordeel van de online survey is dat het anoniem is en dat het mogelijk is om veel respondenten te bevragen op korte tijd. Een nadeel is wel dat er een risico bestaat voor sociaal wenselijke antwoorden (Baarda, de Goede, & Kalmijn, 2010).

De focusgroepen werden georganiseerd met als doel om meer informatie te vergaren. De vragen van het focusgesprek werden gebaseerd op de survey. In een focusgesprek is er meer interactie waardoor de deelnemers op elkaar inspelen en daardoor andere antwoorden geven (Baarda, 2014).

Een laatste methode was een individueel interview met een expert van Chirojeugd Vlaanderen. Hierbij werd de visie van het nationale secretariaat gevraagd over het onderwerp.

2. RESPONDENTEN

2.1 Survey

De online survey werd via Qualtrics.com opgesteld en verspreid. De verspreiding gebeurde op twee manieren, via een groep op Facebook waar alle groepsleiding van de Chirogroepen uit het gewest inzitten en via persoonlijke berichten naar de Chirogroepen, via Facebook en/of via mail.

In totaal vulden 179 mensen de survey (gedeeltelijk) in. Vijfenvertig personen ontvingen de link van de survey via de post in de Facebook groep. De andere 134 kregen de link doorgestuurd via een tussenpersoon. De meeste respondenten werden dus gevonden door elke Chiro of groepsleiding van deze Chiro afzonderlijk te contacteren.

Van de 179 mensen die aan de survey begonnen, vulden 168 mensen hem volledig in. Enkel de volledig ingevulde surveys werden opgenomen in dit onderzoek.

Zoals in Tabel 3 zichtbaar wordt, staan er in het Gewest Zizo 332 personen in leiding. Hiervan vulde 168 of 51 procent de vragenlijst in. De responsegraad van de survey is 51 procent.

Van de 168 participanten waren er 59 mannelijk en 109 vrouwelijk. De leeftijd varieerde tussen de 16 en 24 jaar, met een gemiddelde van 19 jaar. In totaal werden alle 17 Chirogroepen van het Gewest Zizo bereikt. Het aantal ingevulde surveys per Chiro varieerde tussen de 3 en 20 exemplaren met een gemiddelde van 9 deelnemers per Chiro. Deze variatie in aantallen is te verklaren door het verschil in grootte van leidingsploegen. Sommige Chirogroepen hebben 44 personen in leiding, andere slechts 10. Het overgrote deel van de leiding die deelnam waren jongeren die nog aan het studeren waren, in de middelbare school of hoger onderwijs (N=157), enkele werkten al (N=10) en één persoon gaf aan werkloos te zijn. Van de jongeren die nog studeerden (N=157), heeft 40,65 procent wel een studentenjob (N=63).

Tabel 3
Aantal respondenten van de survey per Chirogroep

Chirogroep	Aantal respondenten	Aantal leiding	Deelnemers aan de survey
Chiro Meise	20	34	59%
Chiro Pol Opwijk	19	23	83%
Chiro Malderen	16	44	36%
Chiro meisjes Eversheim	15	19	79%
Chiro meisjes Londerzeel	12	26	46%
Chiro Westrode	10	15	67%
Chiro jongens Apollo 8	9	15	60%
Chiro meisjes Kapelle-op-den-Bos	9	20	45%
Chiro meisjes Klaas	9	14	64%
Chiro jongens Kapelle-op-den-Bos	8	10	80%
Chiro jongens Londerzeel	8	15	53%
Chiro meisjes Sjaloom	8	19	42%
Chiro Malegijs	7	13	54%
Chiro Ramsdonk	6	12	50%
Chiro jongens Klaas	5	17	29%
Chiro Katoke & Flater	4	26	15%
Chiro jongens Eversheim	3	10	30%
Total	168	332	51%

2.2 Focusgesprekken

Bij de laatste vraag van het focusgesprek werd aan de deelnemers gevraagd hun e-mailadres achter te laten, indien ze interesse hadden om deel te nemen aan de focusgesprekken.

Tweeëntwintig leiders en leidsters lieten hun e-mailadres achter.

Het eerste focusgesprek vond plaats op 16 maart 2019 in de lokalen van Chiro Meisjes Eversheim. Negen deelnemers waren aanwezig van drie verschillende Chirogroepen. Deze groepen waren: Chiro Meise, Chiro Westrode en Chiro Meisjes Eversheim.

Het tweede focusgesprek vond plaats op 23 maart 2019 in de lokalen van Chiro Pol Opwijk. Hier waren er 5 participanten aanwezig van twee verschillende Chirogroepen. De aanwezige Chirogroepen waren Chiro Pol Opwijk en Chiro Jongens Eversheim.

Door de twee focusgesprekken werden dus vijf Chirogroepen bevraagd.

2.3 Interview met expert

De laatste onderzoeksmethode is een interview met een expert. Deze persoon werd gecontacteerd via de site van de Chiro, meer bepaald door de 'cel studie & documentatie'. Een afspraak werd gemaakt met Michael Tubex op 9 april 2019 op de hoofdzetel van Chirojeugd Vlaanderen te Antwerpen. Hij is diversiteitsmedewerker bij Chirojeugd Vlaanderen vzw.

3. ANALYSEPROCEDURE

3.1 Survey

In de eerste fase werd gewerkt met een online survey. Deze survey werd online opgemaakt via qualtrics.com. De vragen werden onderverdeeld in twee blokken, ten eerste de algemene vragen en daarna de vragen over de financiën en hun mening hierover. In het onderzoek stonden zowel open als gesloten vragen.

Deze survey werd doorgestuurd naar alle Chirogroepen binnen het Gewest Zizo. Deze verspreiding gebeurde zowel via mail als via Facebook. Via Facebook werd de link gedeeld in een groep waar alle hoofdleiding van alle Chirogroepen inzitten. Echter werd ook naar elke Chiro een afzonderlijk bericht gestuurd.

In het totaal werden er 168 enquêtes volledig ingevuld.

Het voordeel van Qualtrics.com is dat de resultaten door het programma berekend worden. Het is mogelijk om van alle antwoorden het gemiddelde te berekenen, maar ook om de antwoorden visueel voor te stellen. Daarnaast bestaat ook de mogelijkheid om cross-tabs te maken van de antwoorden.

3.2 Focusgesprekken

In het totaal vonden er twee focusgesprekken plaats. Eén in de lokalen van Chiro Eversheim en één in de lokalen van Chiro Pol Opwijk. Vooraleer de focusgesprekken plaatsvonden, werd er een toestemmingsformulier getekend. Door het ondertekenen van dit toestemmingsformulier gaf de participant aan dat de participatie aan dit onderzoek vrijwillig was en dat hij/zij op de hoogte was

dat de deelname op elk moment beëindigd kon worden. Ook gaven ze door dit document de toestemming om het gesprek op te nemen en hun informatie te gebruiken.

De vragen voor dit focusgesprek werden opgesteld aan de hand van de vragen uit de survey. De vragen werden zo opgesteld zodat elke deelvraag wordt beantwoord.

Elk focusgesprek werd opgenomen via de dictafoon app op een gsm. Achteraf werd elke opname uitgetypt en geanalyseerd.

3.3 Interview met expert

Het interview met de expert vond plaats op dinsdag negen april te Antwerpen. De vragen voor dit interview werden opgesteld met de survey en focusgroepen in het achterhoofd. De vragen werden opgesteld aan de hand van een semigestructureerd interview. Dit wil zeggen dat de onderwerpen en de volgorde van de vragen vast lagen, maar dat er ruimte was voor doorvragen. Er werd gekozen voor een mondeling interview omdat er op deze manier meer mogelijk was tot doorvragen (Baarda e.a., 2018, Hoofdstuk Interviewen, hoe doe ik dat?).

Tijdens het interview werd een opname gemaakt. Aan de hand van deze opnamen werd het interview achteraf uitgetypt en geanalyseerd. De analyse gebeurde aan de hand van een topiclijst.

DEEL 3: RESULTATEN

In deel 3 zullen de resultaten besproken worden. Elke onderzoeksvraag zal getracht beantwoord te worden aan de hand van de gegevens uit de survey, de focusgesprekken en het interview met de expert.

De drie onderzoeksvragen die beantwoord zullen worden zijn:

- Wat is de kostprijs voor jongeren die leidingverantwoordelijkheid opnemen bij de Chiro?
- Hoe staat de leiding tegenover een financiële vergoeding?
- In welke mate zou een hogere of lagere kostprijs hun motivatie en engagement bepalen?

1. DE KOSTPRIJS VOOR CHIROLEIDING

De eerste deelonderzoeksvraag gaat over de kostprijs die Chiroleiding betalen. Een antwoord op deze vraag kunnen we vinden in de survey en uit de focusgesprekken.

Eerst werd er in de survey gevraagd naar een gemiddelde dat elke leiding per maand betaalt aan de Chiro, zowel het geld dat wordt terugbetaald als het geld dat niet wordt terugbetaald.

Zesenzeventig procent van alle respondenten geeft aan nul euro per maand te betalen. Slechts 11 procent gaf aan meer dan tien euro per maand te betalen, al dan niet terugbetaald.

Tijdens de survey werd er gevraagd om het bedrag dat de deelnemers op jaarbasis betalen te schatten. Bij Chiro Opwijk wordt dit bedrag geschat op 400 euro per jaar, bij Chiro meisjes Eversheim ligt dit rond de 40 euro per jaar, Chiro jongens Eversheim spreekt van 80 euro. Bij Westrode ligt dit bedrag rond de 130 euro en Chiro Meise spreekt van 300 euro per leiding jaarlijks. Deze bedragen worden verder gemotiveerd door enkele kosten apart te bespreken.

1.1 De aankoop van spelmateriaal

In de survey werd er gevraagd naar de prijs die de leiding per maand betaalt. Een eerste optie was de aankoop van spelmateriaal voor de leden. De aankoop van het spelmateriaal gebeurt bij 96 procent van de deelnemers door de Chiro zelf. Daardoor geeft 73 procent van de ondervraagden aan nul euro per maand te betalen voor spelmateriaal. Slechts zeven personen geven aan meer de 15 euro per maand te betalen voor spelmateriaal.

De Chirogroepen uit de focusgesprekken gaven aan nooit materiaal te kopen met hun eigen geld. Als ze specifieke spelletjes of materialen willen op een Chirozondag krijgt elke vereniging aan het begin van het jaar een afdelingskas. Dit is geld dat elke groep krijgt van hun eigen Chiro. Ook voor het kamp wordt er per afdeling een bedrag afgesproken. De bedragen van deze kas variëren per groep.

1.2 Op kamp

Er is een grote variatie op te merken als we naar de kostprijs van een kamp kijken.

In de survey werd gevraagd wie welke kosten op zich neemt voor het kamp en voor het eten tijdens het kamp. De keuzeopties waren: de Chiro, ikzelf, ouder(s)/voogd, andere of niet van toepassing.

Een eerste optie was betalen voor het eten op kamp. Hier merken we dat bij meer dan de helft van alle leiding het eten betaald wordt door de Chiro zelf, namelijk 51,3 %. Bij de andere respondenten wordt door de Chiro een bedrag op voorhand vastgelegd voor het eten. Dit bedrag wordt bij 33,6 procent van de respondenten betaald door hun ouder(s) of voogd, en bij 12,5 procent door de respondent zelf. Vier personen duiden de optie 'andere' aan. Dit komt doordat er een deel door hun ouders wordt betaald, en een deel door de respondent zelf.

Ook werd gevraagd naar het vervoer. Hieruit blijkt dat bij 55 procent van de deelnemers het vervoer betaald wordt door de Chiro. Dit kan gaan over een treinticket, een bus ticket of de terugbetaling van brandstof.

Als laatste onderdeel werd gevraagd naar het verblijf op kamp. Bij 48 personen wordt deze kost volledig door de Chiro betaald. Eenentwintig personen betalen hun kampgeld zelf en bij 68 personen wordt dit door de ouders betaald. Vijf personen vulden de optie 'andere' aan. Dit omdat ze slechts een deel van het kampgeld betalen. Elke Chiro maakt afzonderlijk afspraken over de kostprijs van het kamp voor leiding.

Ook bij het focusgesprek werd er gevraagd naar het bedrag dat leiding betaalt voor het kamp. Het eerste dat opvalt is dat de verschillen in bedragen groot zijn.

Als we de groepen sorteren qua kostprijs valt op dat Chiro Meisjes Eversheim veruit het minst moet betalen. Hier betaalt de leiding niet voor het eten of het verblijf tijdens het kamp. Wel wordt er door de leiding één keer frietjes betaald tijdens het voorkamp. Het voorkamp zijn enkele dagen dat de leiding al op de kamplocatie is om alles op te zetten. Voor de rest worden alle kosten door de Chiro betaald of terugbetaald. Het verblijf en eten wordt direct door de Chiro betaald. Benzine van de personen die naar het kamp zijn gereden wordt achteraf terugbetaald.

"Bij ons zit de kostprijs goed want alles wordt terugbetaald. Ge moet niets zelf betalen. Achteraf wordt je benzine ook terugbetaald. Het enige dat je betaalt, zijn de frietjes op voorkamp, maar ja daar heb ik geen probleem mee. Ik denk op dat vlak (financieel) dat we goed zitten." (leidster Chiro Meisjes Eversheim)

Ook bij Chiro Jongens Eversheim wordt er geen bedrag aangerekend voor eten en verblijf. Wel wordt elk drankje dat gedronken wordt buiten een leidingskring of werkmomenten, uit eigen zak betaald. Hier is een duidelijke afspraak dat tijdens het werken, op kamp is dit dan tenten opzetten of afbreken, wc's bouwen, opruimmomenten enzovoort, alle drank gratis is. Zowel water als frisdrank als bier. Bij deze Chiro worden de dopjes van elk drankje bijgehouden en wordt op het einde de rekening doorgestuurd naar elke leider. Ook hier kan brandstof worden terugbetaald als er door de leiding om gevraagd wordt.

Bij Chiro Westrode betaalt elke leiding 70 euro. Dit is zowel voor het kamp, als voor het voor- en nakamp. Daarin zit het eten en het verblijf. Zowel frisdrank als bier is te betalen. Daarvoor werkt Chiro Westrode met een turfsysteem. Dit wil zeggen dat men voor elk drankje, zowel overdag als 's avonds, een streepje krijgt. Elk streepje is dan 50 cent. Op voorhand geeft elke leiding 20 euro 'drankkas'. Heb je voor minder gedronken krijg je geld terug, drink je meer moet je achteraf bijbetalen. Brandstof kan sinds dit jaar terugbetaald worden maar enkel als de leiding er om vraagt.

Bij Chiro Meise wordt er een bedrag per dag afgesproken dat leiding moet betalen. Dit bedrag bedraagt acht euro per dag. Hierin zit zowel eten en drinken als het verblijf. Als we daar het voor- en nakamp bij optellen, betaalt elke leiding 160 euro voor het kamp omdat je in totaal 20 dagen weg bent. Brandstof kan terugbetaald worden door de Chiro, maar de leiding van Chiro Meise vraagt hier niet terug. Als reden geven ze aan dat de ouders vaak de brandstof betalen, al dan niet met een tankkaart.

De leiding van Chiro Meise die aanwezig waren op het focusgesprek gaf aan dat ze dit een correcte prijs vindt. Ze zijn er zich van bewust dat de Chiro tijdens het kamp verlies op maakt, dus indien dit bedrag zou verhoogd worden naar bijvoorbeeld tien euro, zouden ze hier geen probleem mee hebben.

"Ik vind het wel normaal dat je ook iets moet betalen en dat je niet gewoon de hele tijd drinkt op de kosten van de Chiro. Uiteindelijk heeft de Chiro nog andere kosten dus ik vind het normaal dat wij moeten meebetalen." (leider Chiro Meise)

Bij Chiro Pol Opwijk wordt er voor leiding tien euro per dag geteld, zowel voor het kamp, als voor het voor- en nakamp. In deze tien euro zitten alle kosten en moet dus niets achteraf nog worden bijbetaald. Enkele jaren geleden is dit bedrag gestegen naar tien euro, aangezien de Chiro tijdens het kamp te veel verlies leed. Niemand van de leiding had hier een probleem mee, aangezien zowel frisdrank als alcohol in deze prijs verwerkt zit.

"We maken nog altijd verlies tijdens het kamp dus eigenlijk is tien euro zagezegd nog altijd niet genoeg, maar als we nu zouden afkomen met een hoge prijs denk ik wel dat er (leiding) zouden afvallen. En er moet ook rekening houden dat iedereen het moet kunnen betalen. Daar zijn we wel veel mee bezig." (leidster Chiro Pol Opwijk)

Tijdens het interview met Michael Tubex gaf hij aan dat Chirojeugd Vlaanderen weinig kennis heeft over de gemiddelde prijs die leiding betaalt. Dit komt omdat de kostprijs lokaal verschillend is. Elke Chirogroep mag zelf keuzes maken rond hun financieel beleid, waardoor dit overal verschillend is.

"Wij houden geen cijfers bij over de kostprijs, omdat het moeilijk te bepalen is wat je erbij telt, zoals kledij, een weekend, eten na de Chiro... Oneindig veel opties. We kunnen hier geen *conclusies* over brengen want dit bedrag verschilt heel lokaal." (Michael Tubex, Diversiteitsmedewerker)

"De kostprijs en financiën is iets dat volledig bij de lokale werkingen ligt, wij als Chirojeugd Vlaanderen hebben daar niets mee te maken. Wij organiseren of managen dat niet, dat zou niet werken." (Michael Tubex, Diversiteitsmedewerker)

Toch is Chirojeugd Vlaanderen al bezig rond het onderwerp betaalbaarheid. Daarom hebben ze Chiro Voor Chiro opgericht, het vroegere solidariteitsfonds. Via Chiro Voor Chiro krijgen Chirogroepen ondersteuning, zodoende hun werking betaalbaar te houden, zowel voor leiding als voor leden.

“Waar we ons van bewust zijn is dat Chiro één van de goedkoopste vrijetijdsbesteding is voor kinderen en jongeren, of je nu leiding bent of niet. Maar er zijn natuurlijk nog altijd enkele financiële drempels om bij de Chiro te komen of bij de Chiro te blijven. Daarom begeleiden we Chirogroepen via Chiro Voor Chiro.” (Michael Tubex, Diversiteitsmedewerker)

Iedereen, zowel leiding als leden, kunnen een aanvraag doen via Chiro Voor Chiro. Na de aanvraag komen de medewerkers van Chirojeugd Vlaanderen de Chirogroep helpen waar mogelijk. Dit kan zijn door het opstellen van afbetalingsplannen of andere duurzame oplossingen. Zo gaf Michael Tubex aan dat één van de mogelijke oplossingen is om voor een kamp 100 euro te vragen, met als optie 20 euro meer te betalen. Elke twintig euro die extra gestort wordt, moet een kind met minder financiële mogelijkheden twintig euro minder betalen.

Toch krijgt Chiro Voor Chiro niet veel aanvragen voor leiding. Zo werden er in de periode januari – maart tiental aanvragen gedaan voor leden, en slechts één voor een leiding. Dit heeft volgens Michael Tubex twee mogelijke oorzaken:

“De aanvragen die we krijgen zijn vooral voor leden. Als ik denk aan mogelijke redenen kan dit zijn omdat er een grote uitval is van jongeren die het niet kunnen betalen als ze leiding worden. Maar ik denk dat dit nogal meevalt. Een andere reden is dat leidingsploegen vaak opener zijn om zoiets bespreekbaar te maken. Het contact tussen leiding onderling is vaak makkelijker dan tussen leiding en ouders.” (Michael Tubex, Diversiteitsmedewerker)

1.3 Leidingskring

Een leidingskring is een vergadering met alle leiding die wekelijks of tweewekelijks doorgaat. Tijdens deze vergaderingen worden allerlei zaken besproken zoals het verloop van de Chirozondag, het kamp, evenementen die de leiding organiseert enzovoort. Deze vergaderingen vinden plaats op vrijdag of op zondag na de Chiro.

Ook in de survey kwamen deze kosten aan bod. Er werd een onderscheid gemaakt tussen alcoholische en niet-alcoholische dranken.

Tijdens de vergadering zijn de niet-alcoholische dranken voor 48 procent van de respondenten gratis, dit wil zeggen dat deze drank betaald wordt door de Chiro. 45 procent van de respondenten moet deze drankjes zelf betalen of betalen de ouders dit bedrag terug (N=5 procent). De overige twee procent vulde de optie ‘overige’ aan.

Als we kijken naar de alcoholische drank zien we toch een verschil. In dit geval betalen 106 personen hun alcoholische drank tijdens de vergaderingen zelf (N=63 procent). En slechts in 27 procent van de gevallen betaalt de Chiro. Bij vier procent betalen de ouders. Ook hier werd de optie andere aangeduid, dit doordat enkele Chirogroepen de alcoholische dranken opdrinken die overblijven van op evenementen zoals fuiven of eetfestijnen. Strikt genomen is het wel de Chiro die deze drank dan betaald heeft. Twee procent duidde de optie ‘niet van toepassing’ aan doordat zij geen alcohol drinken.

Tabel 4
 Vergelijking: Wie betaalt onderstaande kosten?

	Chiro	Ikzelf	Ouder(s)/voogd	Andere	Niet van toepassing	Totaal
Drinken tijdens activiteiten en vergaderingen (niet-alcoholisch)	81 48%	76 45%	8 5%	3 2%	0 0%	168 100%
Drinken tijdens activiteiten en vergaderingen (alcoholisch)	45 27%	106 63%	7 4%	0 0%	3 2%	168 100%

Als we ons baseren op het focusgesprek zien we:

Bij Chiro Meisjes Eversheim is er een regel van twee drankjes tijdens vergaderingen, al dan niet alcoholisch. Daarna zijn de drankjes in principe betalend. Maar hier wordt niet echt rekening mee gehouden.

“Tijdens vergaderingen hebben wij een regel van twee drankjes per avond, maar hier wordt niet echt rekening mee gehouden. De meeste drinken er echt maar twee maar niet iedereen. Hier wordt nooit een probleem van gemaakt. (...) Onze alcohol is altijd de overschot van evenementen zoals wijn van spaghettislag, cava van onze fuif en jenever van onze fakkeltocht. Hier betalen we ook niet voor.”

Water en frisdrank wordt volledig door de Chiro betaald. Ook buiten de vergaderingen, bijvoorbeeld op werkmomenten zoals een opruim of wanneer de leiding samenkomt om te ontspannen is de drank niet betalend. Ook snacks worden door de Chiro betaald.

Hier is een verschil met Chiro Jongens Eversheim. Ook zij drinken gratis tijdens vergaderingen of werkmomenten, maar op momenten ter ontspanning moeten zij elk drankje betalen.

Bij Chiro Pol Opwijk wordt er om de twee weken vergaderd. Alle leiding stort aan het begin van het Chirojaar 50 euro op de Chirorekening. Dit geld gaat integraal naar eten en kleine snacks tijdens vergaderingen. Indien er in de eerste helft van het jaar echt veel wordt gedronken wordt er in januari geld bijgestort. Maar in het Chirojaar 2018-2019 is dit niet het geval.

Nadat de vergadering gedaan is worden alle drankjes betalend aan een kostprijs van 50 cent per drankje.

Chiro Westrode gebruikt tijdens het Chirojaar hetzelfde systeem als op kamp, namelijk elk drankje turven aan 50 cent per drankje. Ook bij Chiro Meise kost elk drankje 50 cent, zowel tijdens als buiten leidingskringen.

2. EEN FINANCIËLE VERGOEDING?

Zowel tijdens de survey als in het focusgesprek werd de mening van de leiding gevraagd over het ontvangen van een financiële vergoeding.

In de survey werd er gepolst naar de mening van de leiding over het krijgen van een vergoeding. Deze vergoeding werd omschreven als volgt: "elke leiding die op een Chirozondag aanwezig is en met de leden bezig is krijgt vijf euro per zondag". Er werd dus duidelijk vermeld dat de vergoeding enkel verkregen zou worden indien er leiding wordt gegeven aan leden. Andere activiteiten zoals weekend, opruimmomenten, activiteiten om geld te verdienen enzovoort werden niet vergoed.

Deze vraag was een open vraag. De participanten konden zoveel woorden neerschrijven als ze zelf wensten. Daardoor waren de antwoorden op deze vragen uiteenlopend. Achteraf zijn de antwoorden opgedeeld in drie categorieën. Een eerste categorie zijn de tegenstanders van een vergoeding, de tweede categorie zijn de participanten voor wie een vergoeding niet nodig is maar wel mag, diegenen die de vergoeding zien als een leuke extra. De laatste categorie zijn de voorstanders.

Enkele toelichtingen van personen die tegen het voorstel waren om een vergoeding in te voeren:

"Nee, je gaat met een bepaald gevoel en trots in de leiding en dat gevoel heb je al zonder betaald te worden. Leiding zijn draait niet om geld of een gewone opvulling op zondag maar de lach en de voldoening van de kinderen, dat is Chiro."

"Nee, ik zou veel liever de kosten van voor- en nakamp betaald zien. Dat is namelijk redelijk duur en ook nog eens zeer vermoeiend."

"Nee, 20 euro krijgen in de maand zou mijn motivatie niet aanwakkeren. Het zijn de vrienden voor het leven die mij motiveren en er voor zorgen dat ik langer leiding wil blijven. Met hun maak je tenslotte alle leuke momenten mee"

"Nee, leiding zijn in de Chiro is voor mij een vrijwillig engagement, waar ik bovendien zelf ook veel plezier en vriendschap voor terugkrijg. Ik heb zelf ook jaren in de Chiro gezeten als lid, dat waren ook allemaal vrijwilligers die mij en mijn leeftijdsgenoten vele uren plezier en herinneringen voor het leven bezorgd hebben. Ik vind het dan ook logisch om dat nu voor een nieuwe generatie kinderen te doen, die dat hopelijk weer op hun beurt zullen doen. Op dat engagement is de Chirowerking gebaseerd, en ik denk niet dat een kleine vergoeding daar veel effect op zou hebben"

"Geld krijgen zou de mentaliteit van Chiro ondermijnen. Als er bijvoorbeeld iemand van de leidingsploeg iets fout zou doen dan zou het terughouden van zijn vergoeding een logisch gevolg zijn maar dit is natuurlijk niet de bedoeling. Chiro zou te allen tijde vrijwillig moeten zijn en als iemand het niet de moeite vindt om gratis zijn tijd er in te steken dan hoort deze persoon niet thuis in een leidingsploeg"

De tweede categorie waren de mensen die er niet tegen waren, omdat ze er wel voordeel in zagen.

Enkele motiveringen zijn:

"Het zou leuk zijn als extraatje voor de leiding, maar hiervoor zou ik niet met meer plezier of langer in de Chiro blijven. ik ben er ingekomen met het gedacht dat ik dit vrijwillig en gratis doe dus dit zou voor mij niet per se moeten."

"Het valt te zien of het door onze Chiro zelf wordt vergoed, dan niet. Maar vanuit Chiro Nationaal, dan lijkt me dat wel aangenaam. Ik zou daarvoor niet per se langer leiding blijven."

"Ik doe altijd mijn best, of het nu tegen betaling is of niet. Het zou een mooie bedanking zijn voor de tijd die je erin steekt, maar anderzijds is dat net waar de jeugdbeweging om draait: low-kost je kunnen amuseren met vrienden/nieuwe mensen leren kennen/... Het feit dat zo veel mensen dit doen zonder ervoor betaald te worden, zegt genoeg."

"Ik zou niet enthousiaster zijn, Chiro draait namelijk net rond de kinderen bezig houden en als leiding doe je dat met plezier! Een beloning zou voor mij persoonlijk wel welkom zijn. Het leven voor een student kan duur zijn. Ik denk niet dat het een invloed zou hebben op hoe lang ik leiding zal blijven, dat heeft meer te maken met studies en hoeveel tijd er overblijft voor Chiro"

"Ik doe het zeker niet voor het geld maar een kleine vergoeding zou geen kwaad kunnen voor al de tijd en moeite die we er insteken."

"Niet per se. Ik vind leiding geven super tof, en krijg er enorm veel van terug. Zowel van de leden als van de leidingsploeg. Ik vind het niet erg hier geld aan uit te geven. Het zou altijd een leuke extra zijn, maar het zou me niet 'meer' enthousiast maken dan dat ik nu al ben"

"Ik denk dat het me wel meer zou motiveren misschien om echt telkens opnieuw écht goede spellen te verzinnen en het af en toe niet eens last-minute in elkaar te steken. Ik ben heel graag bezig met de leden en hen bezig te houden, maar anderzijds zit ik echter het liefst in de Chiro omwille van de hechte leidingsgroep en de activiteiten die we daarmee samen doen en hoe we ons amuseren en dit is ook mijn grootste drijfveer om deel uit te maken van een Chiro."

Een laatste categorie zijn de mensen die voor een vergoeding zijn. De meeste participanten antwoordden kort op de vraag met als antwoord 'ja',

Als we de antwoorden van de leiding omzetten in procenten zien we dat 55 procent van de participanten tegen een beloning is en 20 procent is voor. De overige 25 procent zit ertussen, ze zitten in dubio omdat Chiro staat voor een vrijwillig engagement maar de meesten zien er wel het voordeel van in.

De overgrote meerderheid van de participanten zegt wel dat het al dan niet krijgen van een vergoeding geen invloed zou hebben op hun engagement.

Deze vraag werd ook voorgelegd tijdens de focusgesprekken. Ook hier kwamen er verschillende meningen naar boven. Een algemene conclusie bestond dat een vorm van bedanking geapprecieerd zou worden maar dat dit niet perse aan elke persoon individueel betaald moet worden. Een Chiro uit het focusgesprek was ervan overtuigd dat alle leiding dit geld direct zou doorstorten naar de Chirorekening, om met dit geld een teambuilding of leidingsactiviteit te organiseren.

Ook hier kwamen de waarden van Chiro naar boven:

"Het mooie aan Chiro of andere jeugdbewegingen is juist dat wij het gratis doen. Als je een vergoeding gaat voorzien, dan kom je aan de kernwaarden. Dan gaat het meer op een job lijken dan op een hobby." (leidster Chiro Meise)

De Chirogroepen waren het erover eens dat ze een materiële beloning of een groepsactiviteit verkiezen boven een financiële vergoeding. Als invulling van deze beloning focusten de deelnemende Chirogroepen zich op de gemeente waarin ze zich bevinden. Zo gaven ze als voorbeeld dat er eens een kuisvrouw betaald door de gemeente kon langskomen of dat er een bedankingsdag georganiseerd wordt met een activiteit.

Volgens Michael Tubex organiseert Chirojeugd Vlaanderen al verschillende bedankingsactiviteiten voor de leiding. Zo is er jaarlijks Ambriage, een dag enkel en alleen voor Chiroleiding. Ook is er Krinkel, dit is een kamp van zes dagen voor leiding en aspiranten. Tijdens Krinkel worden spellen en cursussen georganiseerd waardoor leiding methodieken en praktische kennis bijleert. Tijdens het focusgesprek kwamen deze activiteiten naar boven maar werd er meteen de kanttekening gemaakt dat deze activiteiten betalend zijn voor de leiding. Het is inderdaad een bedanking, maar niet alle leiding voelt dit zo aan.

Hieruit kunnen we concluderen dat er verschillende meningen zijn over een vergoeding voor Chiroleiding. Maar een vergoeding zou niet bijdragen tot meer motivatie of langer in leiding blijven. Het zou gewoon een aanvulling zijn. Deze aanvulling moet niet financieel zijn maar kan ook een beloning of dienst zijn.

3. KOSTPRIJS EN HET ENGAGEMENT

In het overzicht van de kostprijs voor leiding is al duidelijk geworden dat er grote verschillen zijn in de kosten die leiding betalen. Dit komt doordat er vanuit Chiro Nationaal (nog) geen richtlijnen zijn rond het financiële beleid voor leiding. Wel is er een visietekst over armoede die ervoor wil zorgen dat iedereen in de Chiro kan ("Diversiteitsfiche armoede", z.d.). Al is deze tekst wel gefocust op leden en staat er niets in over leiding.

Als we kijken naar de beleidsnota 2018-2021 van Chirojeugd Vlaanderen, vinden we doelstelling 1.3 "Chirojeugd Vlaanderen voert een sterk vrijwilligersbeleid". Eén van de manieren om deze doelstelling te bereiken, wordt omschreven als: "We verzamelen en verspreiden goede voorbeelden die het engagement van leiding goedkoper maken." (Claes, Meeuwissen, Herremans, & van Nieuwenbergh, 2018). Maar hoe ze dit willen uitwerken wordt niet beschreven.

Elke Chirogroep is volledig vrij om hun kostprijs te bepalen, zowel voor leiding als voor leden. Chirojeugd Vlaanderen is zich ervan bewust dat dit kan zorgen voor prijsverschillen.

"Wat Chiro zo sterk maakt, en ook een beetje kwetsbaar in dit geval, is dat Chirogroepen heel veel eigenaarschap krijgen over de organisatie. Dat maakt ook dat wij nog altijd de grootste jeugdbeweging zijn van Vlaanderen, maar dat maakt ook dat er bepaalde zaken soms hier en daar mislopen. En daar moeten wij zo goed mogelijk inspringen/helpen om dat terug goed te krijgen." (Michael Tubex, Diversiteitsmedewerker)

Daarom heeft Michael Tubex voorgesteld om de kostprijs als agendapunt op de volgende Chiroraad voor te leggen. De Chiroraad is het beslissingsorgaan van de Chiro. Maandelijks komen de leden samen en beslissen ze over materies die een invloed hebben op de Chirogroepen, gewesten en verbonden.

Het agendapunt zal gaan over de maximale kostprijs van Chiro, voor de leden maar ook voor leiding. Op dit moment is daar nog geen visie of richtlijn over. Natuurlijk is dit niet gemakkelijk omdat niet enkel de prijs maar ook de tegenprestatie per Chirogroep verschilt. Zo zijn er groepen die elke week een drankje en/of koekje geven en dit zit dan verwerkt in de prijs. Michael Tubex voorspelde dat de volgende conclusie gemaakt zou worden:

"De boodschap is gewoon dat iedereen zijn gezond verstand moet gebruiken bij de keuze over de kostprijs als leidingsploeg. Het is belangrijk te weten dat door bepaalde beslissingen te nemen, je bepaalde mensen gaat uitsluiten. (Michael Tubex, Diversiteitsmedewerker)

Ook werd aan elke persoon die de survey invulde gevraagd welke kosten zij graag terugbetaald zouden zien door de Chiro. Elke persoon mocht zelf kiezen hoeveel opties aan te duiden. Om het verschil na te gaan tussen de Chirogroepen, werd er een tabel gemaakt met de antwoorden op de vraag 'Welke van onderstaande producten zou je willen dat de Chiro voor jou betaalt?' en 'In welke Chiro zit je?'.

Drie opties werden opvallend het meeste aangeduid. Dit wil zeggen dat meerdere mensen vinden dat deze opties terugbetaald zouden moeten worden door de eigen Chirogroep of Chirojeugd Vlaanderen. Deze drie opties waren: benzine als je voor een activiteit rijdt (en andere leiding meeneemt), spelmateriaal en de verzekering die voor elk lid en elke leiding verplicht moet worden afgesloten via Chiro Nationaal.

Omgekeerd valt op dat de optie 'alcoholische dranken' opvallend weinig werd aangeduid. Slechts twaalf procent van alle respondenten van mening is dat alcohol moet worden betaald door de Chiro (N=22). Ook het uniform vindt leiding vanzelfsprekend dat het zelf betaald wordt.

Zoals eerder vermeld gaf 76 procent van de respondenten aan niets per maand te moeten betalen, en slechts 11 procent betaalt meer dan tien euro per maand.

Als we kijken naar de uitspraken uit de survey die hierboven opgesomd staan, zien we dat het al dan niet krijgen van een beloning bij veel respondenten geen invloed heeft op hun engagement. Dit bleek ook uit het focusgesprek.

Wat wel een invloed heeft op het engagement is de kostprijs die leiding moet betalen. Al is hier een verschil op te merken tussen leiding die de kosten zelf moet betalen en leiding waarbij de ouders betalen. Voor de leiding waarbij de ouders de kosten betalen, valt op dat de kostprijs geen probleem vormt. Deze leiding neemt deel aan alle activiteiten en zou er geen probleem van maken indien de kostprijs verhoogd wordt.

Leiding die de kosten zelf op zich nemen, zouden wel een verschil voelen indien de prijs zou stijgen. Zij vinden een verhoging van de kostprijs enkel aanvaardbaar indien deze gestaafd kan worden. Maar deze leiding heeft wel een maximumbedrag dat ze wil betalen. Indien dit bedrag overschreden wordt, geven ze aan geen deel meer te kunnen nemen aan alle activiteiten.

We kunnen dus zien dat de invloed op het engagement vooral afhankelijk is van wie de kosten betaalt. Indien de kosten betaald worden door de ouders, heeft de kostprijs geen invloed op de deelname. Leiding die de kosten zelf moet betalen geven toe om voor niet-verplichte evenementen zoals weekends of naar andere eetfestijnen gaan, toch twee keer na te denken. Verschillende respondenten nemen geen deel aan dergelijke activiteiten door de kostprijs.

De respondenten uit het focusgesprek zijn het erover een dat de kostprijs van hun eigen Chiro correct is en dat ze geen probleem hebben om deze kosten te betalen. Wel wordt bij Chiro Opwijk letterlijk gezegd: *"Moest de kostprijs verhoogd worden zou ik dit wel ophalen op een LK. Ik ben er mee eens om de prijs te verhogen, maar enkel indien dit gestaafd kan worden."*

Elke leiding is zich ervan bewust dat elke Chiro veel kosten op zich neemt en deze niet altijd doorrekent aan de leiding.

We kunnen concluderen dat de kostprijs weinig invloed heeft op het engagement tijdens de verplichte activiteiten zoals een Chirozondag, het kamp, een vergaderweekend.... Maar dat leiding die deze kosten zelf moet betalen geneigd is om minder deel te nemen aan de niet-verplichte activiteiten. Het engagement hangt dus samen met wie de kosten betaalt.

1. BESPREKING

Dit onderzoek wil een antwoord geven op de vraag of de kostprijs een invloed heeft op het engagement van jongeren die leiding zijn bij de Chiro. De zeventien Chirogroepen uit het gewest Zizo werden bekeken.

Het eerste deel van dit onderzoek trachtte te onderzoeken of er een kostprijs is voor Chiroleiding. Uit de resultaten kunnen we vaststellen dat Chiroleiding zijn een kostenplaatje heeft en dat deze varieert tussen de 40 en 400 euro, afhankelijk van de Chirogroep. Dit grote verschil is te verklaren doordat elke Chirogroep eigenaarschap heeft over hun werking, dit wil zeggen dat ze autonoom werken en hun prijzen zelf vastleggen. Al hoopt Chirojeugd Vlaanderen wel dat deze prijzen redelijk zijn zodat elke leiding dit kan betalen.

Deze resultaten zijn moeilijk te staven met voorgaande onderzoeken, aangezien er weinig literatuur is over de kostprijs voor leiding in jeugdbewegingen. Zo concludeert ook het onderzoek van Chinman en Wandersman (1999, p. 55) dat er meer onderzoek is gedaan naar de motieven van vrijwilligerswerk en veel minder over de effectieve kosten. Wel kunnen ze besluiten dat de voordelen of motieven van vrijwilligerswerk opwegen tegen de kostprijs.

Michael Tubex van Chirojeugd Vlaanderen geeft aan dat ze werken rond het thema betaalbaarheid via het Chiro Voor Chiro fonds. Dit fonds ondersteunt leiding en leden die moeilijkheden hebben met de betaling. Het fonds krijgt vooral aanvragen voor leden en slechts sporadisch voor leiding. Dit is mogelijks te verklaren door twee oorzaken stelt Tubex, namelijk jongeren met weinig financiële mogelijkheden stoppen met Chiro op het moment dat ze leiding worden, of in leidingsgroepen is dit eenvoudiger te bespreken. Zelf heeft Chirojeugd Vlaanderen nog geen onderzoek gevoerd naar de kostprijs voor leiding.

Netwerk Tegen Armoede is ervan overtuigd dat jongeren in (kans-)armoede moeilijk toegang vinden bij de jeugdbewegingen. Zij zijn van mening dat de lokale koepels een algemeen beleid moeten opstarten rond kwetsbare jongeren en dat ze dit beleid ook daadwerkelijk moeten uitvoeren. Op dit moment zijn de initiatieven voor jongeren in (kans-)armoede in de jeugdbeweging vrijblijvend en komen ze vooral van enkele geëngageerde jongeren die al in die jeugdbeweging zitten (Huyghebaert, 2017).

Nadat de kostprijs vastgesteld werd, werd er aan de leiding gevraagd wat hun mening is tegenover een financiële vergoeding. Hier zien we dat de mening van de participanten variëren. Uit de survey blijkt dat 55 procent tegen een financiële beloning is, maar 20 procent wel voorstander is van het idee. 25 procent ziet een beloning wel zitten, maar vindt dat het tegen de kernwaarden van Chiro ingaat. Ook tijdens de focusgesprekken waren de meningen verdeeld. Over de financiële vergoeding werd geoordeeld dat dit geld beter naar de lokale Chirowerking zou gaan, of naar een Chiro activiteit zoals een teambuilding. Wel kwam duidelijk aan bod dat de leiding openstaat voor

een materiële beloning die de Chirogroepen zou helpen. Dit kan gaan van een kuisvrouw betaald door de gemeente tot bedankingsdagen of feestjes. Michael Tubex reageerde hierop dat Chirojeugd Vlaanderen zo een bedankingsdagen organiseert zoals Ambriage en Krinkel, maar jammer genoeg moet voor deze evenementen betaald worden.

Dit onderzoek heeft geen consensus bereikt over de vraag of een beloning, al dan niet financieel, nodig is. Wel kunnen we vaststellen dat een beloning niet financieel hoeft te zijn, maar ook een bedanking mag zijn of een manier om de werking te vergemakkelijken.

De derde deelvraag van dit onderzoek focust zich op de invloed van deze prijs op het engagement van de leiding. Hieruit kunnen we concluderen dat het engagement samenhangt met de kostprijs, maar dat dit niet de belangrijkste factor is. Leiding is geëngageerd doordat ze graag in de Chiro zitten en bij hun vrienden zijn. De invloed van de kostprijs is duidelijker zichtbaar bij leiding die deze kosten zelf moeten betalen dan bij leiding waarbij de ouders betalen. Zo zien we dat leiding die zelf de kosten betaalt, meer selectief gaat bepalen aan welke niet-verplichte activiteiten ze deelnemen. Zo zullen zij, net omwille van de kostprijs, minder geneigd zijn om mee te gaan op een ontspanningsweekend of een teambuilding.

De kostprijs van de verplichte activiteiten, zoals bijvoorbeeld het jaarlijkse kamp, is naar mening van de deelnemers van de focusgroepen correct. Elke groep vraagt een ander bedrag, maar leiding maakt hier geen probleem van indien de prijs gemotiveerd kan worden. Indien leiding op de hoogte is van waar het bedrag komt en welke kosten er in zitten, wordt er geen probleem gemaakt van de prijs.

Als we dit terugkoppelen naar de literatuur kunnen we zien dat Chiroleiding vooral leiding blijft door de intrinsieke motivatie. Ook kunnen we zien dat Chiroleiding vooral traditionele vrijwilligers zijn die een langdurig engagement aangaan en veel voeling hebben met de werking (Finkelstien, 2009; Snyder & Clary, 1999).

Wel moeten we hier een kanttekening maken, aangezien de bevraagde Chirogroepen uit het focusgesprek in de gemeentes Meise en Opwijk bevinden. Uit het onderzoek blijkt dat bij alle kinderen die in Meise geboren worden, slecht 1,2 kind opgevoed wordt in armoede. In Opwijk ligt dit op 3,2 kinderen. Als we dit vergelijken met het gemiddelde van Vlaams-Brabant zien we dat dit op 7,2 ligt. We kunnen dus concluderen dat er in Meise en Opwijk minder (kans-)armoede bij kinderen aanwezig is ("Provincies in cijfers", z.d.).

De relevantie van dit onderzoek en de nood naar meer onderzoek wordt keer op keer aangehaald in krantenartikels. Zo sprak de Vaal, een coördinator bij Netwerk tegen Armoede op 24/05/2019 de jeugdbewegingen nog aan. Het is hun taak om, samen met de overheid, stappen te ondernemen om de financiële drempels te bekijken, omdat deze weldegelijk aanwezig zijn. Hij is van mening dat vrije tijd een basisrecht is, maar dat jongeren in armoede op dit moment nog te veel drempels ervaren om deel te nemen aan het bestaande jeugdaanbod (de Vaal, 2019). Hij heeft uit zijn ervaring al kunnen concluderen wat een invloed deelnemen aan een jeugdbeweging heeft op het leven van een jongeren in armoede. Het leert hen skills bij zoals doorzettingsvermogen, ook ontdekken ze hun talenten en krijgen ze een gevoel van trots. Deze factoren hebben een grote invloed op een kind dat opgroeit in armoede.

2. BEPERKINGEN VAN HET ONDERZOEK

Een beperking van het onderzoek vinden we in de literatuur. Er is slechts weinig onderzoek te vinden over de kostprijs van leiding binnen de jeugdbeweging.

Door het gebruik van meerdere onderzoeksmethoden is er gekozen om slechts één gewest te bevragen. Het Gewest Zivo bevat zeventien Chirogroepen uit Vlaams-Brabant. Door de focusgesprekken kunnen we concluderen dat de leiding van de onderzochte Chirogroepen grotendeels blanke, middenklasse jongeren zijn. Ook de leden van deze groepen zijn merendeels blanke middenklasse. Meer geografische verspreide groepen zouden mogelijks een andere uitkomst geven.

Via de survey werden alle Chirogroepen binnen het gewest bereikt. Maar bij de focusgesprekken werden er slechts vijf Chirogroepen bevroagd. Het bevroagen van meer Chirogroepen had meer informatie kunnen opleveren waardoor er nog meer vergeleken had kunnen worden.

Ook werd er enkel huidige Chiroleiding bevroagd. Doordat zij op dit moment nog leiding zijn, is het moeilijk om te zeggen of de kostprijs een invloed heeft op het beëindigen van hun engagement. Daarom had een enquête of focusgesprek met oud-leiding ook betrokken kunnen worden.

3. PRAKTISCHE EN BELEIDSAANBEVELINGEN

3.1 Lokale Chirogroepen

Een eerste aanbeveling gaat naar alle Chirogroepen om hun financieel beleid betaalbaar te houden voor leiding. Voor leiding zijn er veel verdoken kosten die je achteraf pas leert kennen zoals brandstof, het uniform, verzekeringsgeld, cadeautjes voor andere leiding of kookouders, teambuildings, drinken tijdens vergaderingen, het voor- en nakamp... Het is belangrijk om als leidingsploeg open te staan voor een debat over de financiën. Het opstarten van een beleid of afspraak over financiële ondersteuning voor jongeren met minder kansen wordt aangeraden. Op die manier kan het de drempel om leiding te worden verkleinen.

Uit de survey blijkt dat leiding veel belang hecht aan een (materiële) bedanking. Een voorstel om aan deze wens te voldoen is om met het geld dat de leiding betaalt een andere activiteit te voorzien zoals een bedanking of een teambuilding.

Uit de resultaten blijkt dat de leiding akkoord gaat met het bedrag dat ze betalen, maar enkel indien het gemotiveerd kan worden. Daarom kan het voor de lokale Chirogroepen nuttig zijn om de inkomsten en uitgaven bij te houden en te delen met de leiding. Op die manier weet de leiding waar het geld exact naar toe gaat en gaan ze minder problemen hebben met het uiteindelijke bedrag.

3.2 Chirojeugd Vlaanderen

De volgende Chiroraad gaat over maximale prijs dat Chiro mag kosten, zowel voor leden als voor leiding. Dit kan een belangrijke start zijn om Chirogroepen te overtuigen de kosten zo laag mogelijk te houden.

Een andere optie is dat Chirojeugd Vlaanderen hun cursussen en bedankingsinitiatieven goedkoper maakt. Zoals Michael Tubex aangaf maken ze op deze bedankingsdagen al verlies, maar het lijkt mij contradictorisch dat leiding moet betalen op een dag die bedoeld is om hen te bedanken. Indien de kostprijs voor cursussen daalt, zou dit ervoor kunnen zorgen dat meer leiding deze cursussen volgt. Op die manier leert leiding nieuwe methodes bij, waardoor er meer creativiteit is voor de zondagnamiddagen en meer kennis. In bepaalde gemeentes wordt dit bedrag deels terugbetaald maar niet overal. Dit is meteen een oproep aan de lokale besturen om cursussen zoals een animatorcursus of een EHBO cursus gedeeltelijk terug te betalen om op die manier jongeren nog meer te motiveren. Deze cursussen bepalen mee het niveau van de jeugdbeweging en zijn van cruciaal belang.

3.3 Beleid

Zoals hierboven vermeld zou het voor leiding al een verschil maken indien cursussen zoals een animatorcursus of een EHBO cursus (deels) worden terugbetaald door de gemeentes. In enkele gemeentes is dit al het geval maar niet overal.

4. AANBEVELINGEN VERDER ONDERZOEK

Dit onderzoek focust zich op Chiroleiding uit Gewest Zivo. Een mogelijkheid voor verder onderzoek is het vergelijken van Chirogroepen uit verschillende gewesten. Op die manier kunnen de verschillen in kostprijs verder onderzocht worden. Enkele mogelijke vergelijkingsbasisen zijn: het vergelijken van grote en kleine Chirogroepen, Chirogroepen uit verschillende gewesten, groepen waarbij jongens en meisjes samen zitten of apart, Chirogroepen uit dorpen en steden enzovoort. Deze onderzoeken zouden idealiter ook kwalitatief en kwantitatief onderzocht worden, aangezien beide onderzoeksmethoden relevante data heeft opgeleverd in dit onderzoek.

Maar dit onderzoek kan nog verder uitgebreid worden door het onderzoeken van de verschillende jeugdbewegingen in Vlaanderen en Brussel, met een focus op Chirojeugd Vlaanderen, Scouts en Gidsen Vlaanderen, KSJ-KSA-VKSJ en KLJ (Coussée e.a., 2011). Hier kunnen zowel de lokale groepen als de nationale koepel bevroegd worden. Op die manier kunnen de overeenkomsten en verschillen in kostprijs voor leiding bekeken worden.

Een andere manier om dit onderzoek uit te voeren is door het kijken naar oud-leiding. Aangezien zij reeds gestopt zijn als leiding, kunnen zij het best inschatten welke invloed het financiële aspect had op hun keuze om te stoppen.

Maar vervolgonderzoek kan ook op een andere manier bekeken worden. Dit onderzoek focust enkel op de kostprijs om het engagement te beëindigen, andere drempels werden niet bekeken. Een

onderzoek dat de motieven om te stoppen onderzoekt, kan een invloed hebben op de Chirogroepen met leidingstekorten. Zij kunnen hun werking veranderen zodat eventuele drempels wegvallen. Enkele mogelijke drempels kunnen zijn: tijdsdruk, studielast, interne of externe motivatie, de werking van de jeugdbeweging zelf, de medeleiding enzovoort.

5. CONCLUSIE

Deze masterproef tracht een antwoord te vinden op de vraag: "Welke invloed heeft de kostprijs van Chiro op het vrijwillig engagement van leiding binnen het gewest Zizo?".

Voordat we op deze vraag kunnen antwoorden, is er vastgesteld dat er wel degelijk een kostprijs verbonden is aan het vrijwillige engagement van Chiroleiding. Deze varieert tussen 40 en 400 euro, afhankelijk van de Chirogroep. Dit verschil is te verklaren doordat elke Chirogroep dit bedrag zelf mag vaststellen, Chirojeugd Vlaanderen heeft hier (nog) geen richtlijnen over.

Ondanks het prijsverschil zien we dat de meerderheid van de participanten tegen een financiële vergoeding is. Al ziet 25 procent wel het voordeel van een vergoeding maar twijfelt deze groep omdat een vergoeding ingaat tegen het vrijwillig engagement van leiding zijn. De meerderheid van de participanten uit het focusgesprek verkiest een materiële beloning of een activiteit boven een financiële vergoeding. Chirojeugd Vlaanderen voorziet al bedankingsdagen maar jammer genoeg is hier een toegangsprijs aan verbonden.

Het engagement wordt wel degelijk beïnvloed door de kostprijs, maar dit is geen doorslaggevende factor. De leiding geeft aan geen probleem te maken van de kostprijs indien de prijs gemotiveerd kan worden. Daarom kan het helpen om een duidelijk overzicht van de kosten en inkomsten bij te houden en te delen met de leidingsploeg.

Ook het vastleggen van de maximale kostprijs door de Chiroraad kan helpen in bewustmaken rond de kostprijs. Chirojeugd Vlaanderen kan geen verplichtingen opleggen aan de lokale Chirogroepen maar kan ze wel aanzetten tot het herbekijken van het kostenbeleid.

Verder onderzoek rond dit onderwerp is zeker aangeraden. Zo kunnen er nieuwe inzichten komen door het onderzoeken van meerdere Chirogroepen of het vergelijken van de verschillen in kostprijs binnen de verschillende jeugdbewegingen. Ook is het mogelijk om andere elementen die een invloed kunnen hebben op het engagement te onderzoeken zoals de groepssfeer, de studie of werkdruk, de tijdsbesteding enzovoort.

DEEL 5: REFERENTIELIJST

- Baarda, B. (2014). *Dit is onderzoek!* (2e druk). Groningen: Noordhoff Uitgevers bv.
- Baarda, B., de Goede, M., & Kalmijn, M. (2010). *Basisboek enquêteren: handleiding voor het maken van een vragenlijst en het voorbereiden en afnemen van enquêtes* (derde). Groningen: Noordhoff Uitgevers bv.
- Baarda, B., van der Velden, T., Peters, V., Bakker, B., de Goede, M., Julsing, M., & Fischer, T. (2018). *Basisboek Kwalitatief Onderzoek* (Vierde). Groningen: Noordhoff Uitgevers bv.
- Baeten, W. (1995). Patronaten worden Chiro. Jeugdbeweging in Vlaanderen 1918-1950. *BMGN - Low Countries Historical Review*, 110(3), 460-461. <https://doi.org/10.18352/bmgnlchr.4107>
- Basiswerk jeugdwerk. (z.d.). Geraadpleegd 1 maart 2019, van De Ambrassade website: <https://ambrassade.be/nl/basiswerk-jeugdwerk>
- Bekkers, R. H. F. P., Schuyt, N. M., & Gouwenberg, B. M. (Red.). (2001). Geven van tijd: vrijwilligerswerk. In *Geven in Nederland 2011 Giften, Nalatenschappen, Sponsoring en Vrijwilligerswerk: Vol. Hoofdstuk 6* (p. 225). Geraadpleegd van <https://research.vu.nl/ws/files/2972861/GIN2011%20DeelB.pdf>
- Bosschaerts, I. (2009, juli 9). Jeugdbewegingen vinden geen leiders meer. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://www.nieuwsblad.be/cnt/gnn2cgis6>
- Bral, L., & Vanweddigen, M. (2017). *VRIND 2017 Vlaamse Regionale Indicatoren* (p. 493). Geraadpleegd van Studiedienst Vlaamse Regering website: <https://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/docs/vrind2017-0-volledig-bladwijzers.pdf>
- Breedveld, K., de Haan, J., van den Broek, A., de Hart, J., Huysmans, F., & Niggebrugge, D. (2001). *Trends in de tijd: een schets van recente ontwikkelingen in tijdsbesteding en tijdsordening*. Geraadpleegd van https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2001/Trends_in_de_tijd
- Chinman, M. J., & Wandersman, A. (1999). The Benefits and Costs of Volunteering in Community Organizations: Review and Practical Implications. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 28(1), 46-64. <https://doi.org/10.1177/0899764099281004>

- cijfergegevens. (2017, november 16). Geraadpleegd 10 oktober 2018, van chiro.be website:
<https://chiro.be/cijfergegevens>
- Claes, W., Meeuwissen, L., Herremans, T., & van Nieuwenbergh, S. (2018, januari 1). *Beleidsnota Chirojeugd 2018-2021*. Geraadpleegd van
https://chiro.be/sites/default/files/attachments/2018-06/Beleidsnota%20Chirojeugd%202018-2021_lowres.pdf
- Coussée, F. (2006). *De pedagogiek van het jeugdwerk. Studies van Sociale Praktijken*.
 Geraadpleegd van <http://hdl.handle.net/1854/LU-367733>
- Coussée, F., & Crivit, R. (2014). Back to the roots. Een politieke geschiedenis van jeugdwerk.
Oikos, (69), 65–79.
- Coussée, F., Vermeersch, H., de Pauw, P., Vettenburg, N., & Van Houtte, M. (2011).
Jeugdbewegingen in Vlaanderen: een onderzoek bij groepen, leiding en leden (p. 248).
 Geraadpleegd van Vlaams Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media Agentschap
 Sociaal- Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen Afdeling jeugd website:
<https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/jeugdbewegingen-in-vlaanderen-een-onderzoek-bij-groepen-leiding-en-leden>
- De Backer, K., & Van Effelterre, E. (2001). *Ooievaars en bloemkolen Historisch-pedagogische schets van het jeugdwerk*. Geraadpleegd van
https://ambrassade.be/files/attachments/.1154/SteunpuntJeugd_Ooievaars_en_bloemkolen.pdf
- De Organisatie. (2017, oktober 10). Geraadpleegd 10 oktober 2018, van chiro.be website:
<https://chiro.be/de-organisatie>
- de Vaal, D. (2019, mei 24). De stap naar het "klassieke" jeugdwerk is voor kinderen en jongeren in armoede nog te groot. *vrtnws.be*. Geraadpleegd van
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/05/24/kwetsbare-jongeren-integreren-in-jeugdwerk/>
- De Verenigde Verenigingen. (2017). *Vrijwilligerswerk: cijfers, omgeving en SWOT-analyse* (p. 43).
 Geraadpleegd van https://www.deverenigdeverenigingen.be/images/20170714_cijfers-omgeving-SWOT-vrijwilligerswerk.pdf
- De Visscher, K., & Neyens, M. (2016). *Visienota: Diversiteit in/en het jeugdwerk*. Geraadpleegd van
https://ambrassade.be/files/attachments/.141/Ambrassade_Visienota_2_digitaal.pdf
- De Vroede, M., & Hermans, A. (Red.). (1985). *Vijftig jaar Chiroleven, 1934-1984: aspecten uit verleden en heden van een jeugdbeweging*. Leuven, Belgium: Universitaire Pers Leuven.

Decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid. , Pub. L. No. 2012035198, Belgisch Staatsblad (2012).

Diversiteitsfiche armoede. (z.d.). Geraadpleegd 29 april 2019, van <https://chiro.be/sites/default/files/attachments/2017-10/Diversiteitsfiche%20armoede.pdf>

Een brochure voor ouders. (2016). Geraadpleegd 10 oktober 2018, van https://chiro.be/sites/default/files/attachments/2018-02/2016%20ouderbrochure_Nl.pdf

Finkelstien, M. A. (2009). Intrinsic vs. extrinsic motivational orientations and the volunteer process. *Personality and Individual Differences*, 46(5–6), 653–658. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2009.01.010>

Gemeenten en provincies. (2014, september 9). Geraadpleegd 10 oktober 2018, van Vlaanderen.be website: <http://www.vlaanderen.be/nl/gemeenten-en-provincies>

Gewesten. (2015, april 30). Geraadpleegd 25 oktober 2018, van chiro.be website: <https://chiro.be/gewesten>

Hustinx, L. (2009). De individualisering van het vrijwillig engagement. In G. Buijs, M. Hooghe, & P. Dekker (Red.), *Civil society tussen oud en nieuw*. (pp. 211–225). Amsterdam: Aksant.

Hustinx, L., & Lammertyn, F. (2001). Vrijwilligerswerk tussen vrijheid en onzekerheid Uitdagingen voor een eigentijds vrijwilligersbeleid. *Oikos (Brussel)*, (17), 24–42.

Huyghebaert, P. (2017, oktober 20). Hoe divers zijn de Vlaamse jeugdbewegingen? *vrtnws.be*. Geraadpleegd van <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2017/10/18/hoe-divers-zijn-de-vlaamse-jeugdbewegingen/>

Jeugdbeweging. (2018). Geraadpleegd 25 oktober 2018, van Mediaraven vzw website: <https://www.mediaraven.be/organisatie-categorie/jeugdbeweging>

Jeugdwerk - Vlaams Parlement. (2018). Geraadpleegd 9 oktober 2018, van Vlaams Parlement website: <https://www.vlaamsparlement.be/dossiers/jeugdwerk>

#Jeugdwerkwerkt, vandaag en in de toekomst. (2016). Geraadpleegd van <https://ambrassade.be/nl/kennis/artikel/jeugdwerkwerkt-vandaag-en-in-de-toekomst>

Land, E. (1967). Werkplaats van het sociaal onderzoek Over jeugdwerk en onderzoek. *Amsterdam University Press*, (Vol 42, Nr 1), 21–34. Geraadpleegd van Digitaal archief.

Linde, R. (2016). *Wat drijft vrijwilligers in de zorg en wat houdt hen tevreden?* (Universiteit Twente). Geraadpleegd van <http://essay.utwente.nl/69168/1/Masterthesis%20Rian%20Linde%20s1439086%20definitief.pdf>

- Loose, M., Dujardin, A., Marée, M., & Gijssels, C. (2007). *kerngegevens van het vrijwilligerswerk in België*. Geraadpleegd van <https://www.vlaanderen.vrijwilligt.be/wp-content/uploads/2017/02/kerngegevens-van-het-vrijwilligerswerk-in-belgie.pdf>
- Maerevoet, E. (2019, januari 25). *Universiteit Antwerpen gaat vrijwilligerswerk als keuzevak aanbieden* | VRT NWS. Geraadpleegd van <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/01/25/universiteit-antwerpen-wil-vrijwilligerswerk-als-keuzevak-invoer/>
- Mulder, M. (2014). Hoofdstuk 1 Het begrip vrije tijd. In *Leisure! Inleiding in de vrije tijd* (Tweede). Geraadpleegd van <https://cld.bz/bookdata/LOstWO/basic-html/page20.html>
- Ooms, A. (2017, december 5). "Vrijwilligers doen de samenleving draaien, elke dag opnieuw". *Knack*. Geraadpleegd van <https://www.knack.be/nieuws/belgie/vrijwilligers-doen-de-samenleving-draaien-elke-dag-opnieuw/article-opinion-934709.html>
- Over ons. (2019). Geraadpleegd 24 april 2019, van <https://ambassade.be/nl/over-ons>
- Provincies in cijfers. (z.d.). Geraadpleegd 16 mei 2019, van <https://provincies.incijfers.be/>
- Redig, G. (2017). *Jeugd, jeugdwerk, jeugdbeleid in en van Vlaanderen*.
- Sevenhans, G. (2004). *Leidersvorming in Chirojeugd (1941-1978)* (Scriptie, Katholieke Universiteit Leuven). Geraadpleegd van <http://www.ethesis.net/chirojeugd/chirojeugd.htm>
- Smidt, B. (2014). *Moet ik dit willen? Of wil ik het echt? Een studie naar het belang van de motieven van absolute en geleide vrijwilligers in vrijwilligersorganisaties op het proces van werving, behoud en doorstroming*. (Masterthesis, Universiteit Utrecht). Geraadpleegd van <https://dspace.library.uu.nl/bitstream/handle/1874/297314/Masterthesis%20Smidt%2C%20Bianca.pdf?sequence=2>
- Snyder, M., & Clary, E. G. (1999). The Motivations to Volunteer: Theoretical and Practical Considerations. *Current Directions in Psychological Science*, 8(5), 156–159. <https://doi.org/10.1111/1467-8721.00037>
- Snyder, M., Ridge, R. D., Clary, E. G., Copeland, J., & Stukas, A. A. (1998). Personality processes and individual differences. Understanding and Assessing the Motivations of Volunteers: A Functional Approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, (74(6)), 1516–1530.
- Sociaal en cultureel planbureau. (2018). *Alle ballen in de lucht. Tijdsbesteding in Nederland en de samenhang met kwaliteit van leven* (p. 224). Geraadpleegd van www.scp.nl
- Stevens, F., De Groof, S., Elchardus, M., Laurijssen, I., & Smits, W. (2006). *Het spanningsveld tussen het vrijwilligerswerk in het jeugdwerk en de commercialisering van de leefwereld*

- van jongeren. *Nieuwe analyses*. (Nr. TOR 2006/15; p. 119). Geraadpleegd van Vrije Universiteit Brussel - Vakgroep sociologie - Onderzoeksgroep TOR website: <http://www.vub.ac.be/TOR/publication/het-spanningsveld-tussen-het-vrijwilligerswerk-in-het-jeugdwerk-en-de-commercialisering-van-de-leefwereld-van-jongeren-nieuwe-analyses/>
- Storms, B., & Cornélis, I. (2013). *Jong zijn kost geld: financieel risicogedrag bij jongeren literatuurstudie* (Universiteit van Antwerpen en Thomas More). Geraadpleegd van https://www.researchgate.net/publication/259561637_Financieel_risicogedrag_bij_jongere_n_literatuurstudie
- van Baren, E. A., Meijs, L. C. P. M., Hoogervorst, N., Metz, J., & Roza, L. (2011). *ECSP webpublicatie: Over hedendaagse 'vrijwillige inzet' en 'vrijwilligersmanagement' als bouwstenen voor de pedagogische civil society*. 30.
- Van De Walle, I., & Van Bouchaute, B. (2001). *Strax: jeugdwerk verkent de toekomst* (D. Verbist, Red.). Leuven: Garant.
- Van Eetvelde, M. (2017, september 15). *SCHRIFTELIJKE VRAAG aan SVEN GATZ VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL*. 5. Geraadpleegd van <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1334865>
- Van Remoortere, R. (2016, juni 26). Jeugdbeweging stopt na 55 jaar omdat er te weinig leiding is: "Al heel wat tranen gevloeid". *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20160624_02356445
- Vanderleyden, L., & Stolk, A. (2017). Vrijwilligerswerk met het oog op de toekomst. *Geron*, 19(4), 15–18. <https://doi.org/10.1007/s40718-017-0065-y>
- Vanhee, J., Lambert, K., & Redig, G. (2017). *Europees en Internationaal jeugdbeleid. Een wegwijzer bij systemen, actoren en hun beleid voor jeugd(werk)* (p. 106). Geraadpleegd van http://www.sociaalcultureel.be/jeugd/internationalesamenwerking_doc/wegwijzer_internationaal_jeugdwerkbeleid%20_2017.pdf
- Vansteen, A., De Voldere, I., & Berckmoes, T. (2013). *Toekomstverkenning: de blik van sociaal-cultureel volwassenwerk, amateurkunsten en jeugdwerk gericht op 2025* (p. 105) [Eindrapport]. Geraadpleegd van IDEA Consult website: <https://socius.be/1353-2/>
- Vanweddingen, M. (2016). *Vlaanderen in cijfers* (p. 20). Geraadpleegd van Studiedienst Vlaamse Regering website: <http://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/docs/vic2016.pdf>

Vos, L. (2018, juni 14). 1877 Jeugdzorg en jeugdbeweging. De ontdekking van de jeugdvorming.

Geraadpleegd 26 januari 2019, van Canon Sociaal-Cultureel werk Vlaanderen website:

https://www.canonsociaalwerk.eu/be_scw/details.php?cps=4&canon_id=323

Wat is Chiro? (2017, juli 5). Geraadpleegd 11 oktober 2018, van chiro.be website:

<https://chiro.be/ik-wil-naar-de-chiro/wat-is-chiro>

Wat kunnen beleidsmakers doen voor het jeugdwerk van de toekomst? (2018, juni 13).

Geraadpleegd 1 maart 2019, van De Ambrassade website:

<https://vlaamsejeugdraad.be/nieuws/wat-kunnen-beleidsmakers-doen-voor-het-jeugdwerk-van-de-toekomst>

DEEL 6: BIJLAGEN

1. POSTER

DE PRIJS VAN ENGAGEMENT

Een onderzoek naar Chiroleiding binnen Gewest Zizo

METHODE

1. Survey 168 respondenten
59 ♂ & 109 ♀
tussen 16 en 24 jaar oud
2. Focusgesprekken 1: Chiro Eversheim Meisjes, Chiro Meise en Chiro Westrode
2: Chiro Pol Opwijk en Chiro Jongens Eversheim
3. Interview Michael Tubex, diversiteitsmedewerker Chirojeugd Vlaanderen

SURVEY

FOCUSGESPREK

INTERVIEW

RESULTATEN

De kostprijs

€ 40 - € 400 Variatie door de autonomie van Chirogroepen. Chirojeugd Vlaanderen heeft (nog) geen maximale prijs vastgelegd.

Opsplitsing
Kamp: tussen 0 en 180 euro per leiding + drank (alcoholisch en niet alcoholisch)
Leidingskring: 52% van de leiding betaalt alle drank zelf, 21% enkel de alcoholische dranken
Andere kosten: weekends, eten tijdens vergaderingen, eetfestijnen en feestjes van andere groepen bezoeken...

Een financiële vergoeding

Survey

Focusgesprek

■ Voor (55%) ■ Tegen (20%) ■ Tussenin (25%)

Expert

Financiële beloning is onmogelijk omdat het ingaat tegen het vrijwillig engagement van Chiroleiding. Ook organiseert de Chiro Krinkel en Ambriage met als doel de leiding te bedanken.

Invloed op het engagement

Uit de resultaten blijkt dat het krijgen van een financiële beloning geen reactie zou geven op het engagement.

Wat wel een invloed heeft is wie de kosten betaald. Jongeren waarbij de kosten door de ouders betaald worden zien geen verband. Jongeren die de kosten zelf moeten betalen geven aan dat ze minder aanwezig zouden zijn door de kostprijs.

Expert

Volgende Chiroraad komt de kostprijs op de agenda, om samen een maximale kostprijs vast te leggen. Maar dit is slechts een richtprijs, geen verplichting. De boodschap is: gebruik je gezond verstand als Chirogroep.

CONCLUSIE

- 40 - 400 euro kosten verplichte activiteiten: kamp, leidingskring, materiaal, weekends
Kosten niet verplichte activiteiten: eetfestijnen, feestjes
- Geen voorstander van een financiële vergoeding, beter investeren in de Chirowerking of een teambuilding.
Liever een materiële beloning of bedankingsdag die niet betalend is.
- Engagement & kostprijs hangen samen
Kostprijs meer invloed op leiding die zelf moet betalen.
Kostprijs moet gestaaft kunnen worden

AANBEVELING

- Aan Chirojeugd Vlaanderen:
  - Richtlijnen vastleggen over de prijs
  - Cursussen en bedankingsdagen goedkoper maken
- Aan lokale Chirogroepen
  - De kostprijs motiveren door een inkomsten en uitgave document op te stellen
  - Het bewust zijn van de kostprijs voor leiding en zwakkere jongeren ondersteunen
- Aan lokale besturen
  - Terugbetalingen van cursussen
  - Ondersteuning van het kamp zodat de Chirogroepen minder moeten uitgeven

VERVOLG ONDERZOEK

MEERDERE GROEPEN BEVRAGEN

→

REEDS GESTORPE LEIDING BEVRAGEN

←

ANDERE DREMPELS DIE HET ENGAGEMENT DOEN STOPPEN

→

Charlotte Pierreux charlottepierreux@hotmail.com
Promotor: Guy Redig
via Piktochart.com

2. ONLINE SURVEY

Blok 1:

Hallo leider/leidster van de Chiro,

Ik heb jouw hulp nodig, want jij bent het onderwerp van mijn thesis! De titel van mijn thesis is namelijk: 'Hoe beïnvloedt de kostprijs het engagement van jonge vrijwilligers die leiding geven? Een kwalitatief onderzoek bij de Chirogroepen in het gewest Zizo.'

In andere woorden ga ik dus enkele vragen stellen over jezelf, maar ook over je motivatie om leiding te zijn. De antwoorden op deze vragen zullen anoniem zijn, en zullen ook enkel door mezelf worden bekeken.

Als iedereen deze enquête heeft ingevuld zal ik ook focusgesprekken afnemen, indien je hieraan wil mee doen laat dan zeker op het einde je email adres achter.

Door jullie hulp kan ik een succesvolle thesis afgeven en afstuderen aan de VUB, in de richting Agogische wetenschappen.

Dus bedankt voor jullie hulp en hopelijk tot snel!

Charlotte Pierreux

Indien er nog vragen zijn, kan je me contacteren op charlotte.pierreux@vub.be

0% Huidige voortgang 0% 100%

Blok 2:

Wat is je geslacht?

- Man
 Vrouw
 Andere:

Wat is je leeftijd?

14   16   18   20   22   24   26   28   30

In welke Chiro zit je?

- Chiro jongens Eversheim
- Chiro meisjes Eversheim
- Chiro Eversheim Plus
- Chiro jongens Apollo 8
- Chiro meisjes Sjaloom
- Chiro jongens Kapelle-op-den-Bos
- Chiro meisjes Kapelle-op-den-Bos
- Chiro jongens Londerzeel
- Chiro meisjes Londerzeel
- Chiro Malegijjs
- Chiro Meise
- Chiro Pol Opwijk
- Chiro Ramsdonk
- Chiro jongens Klaas
- Chiro meisjes Klaas
- Chiro Katoke & Flater
- Chiro Westrode
- Chiro Malderen

Hoeveel jaar ben je al leiding? Geef het jaar waaraan je nu bezig bent.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Hoeveel leden zitten er in de afdeling waar je nu leiding van bent?

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

Hoe ga je naar de Chiro?

- Te voet
- Met de fiets
- Auto

- Openbaar vervoer
- Andere:

Blok 3:

Wat is je werksituatie?

- Student(e)
- Werkend
- Werkloos
- andere:

Blok 4:

Hoeveel tijd spendeer je gemiddeld per week aan Chiro? (voorbereidingstijd, de Chirozondag, tijd nodig om materiaal te halen, evenementen organiseren...)

Blok 5:

Onderstaande vragen willen een beeld geven van de kosten die je doet als Chiroleider/-leidster. Deze kosten zullen een schatting zijn van je uitgaven die je voor de Chiro doet. Geef aan wie onderstaande kosten betaalt:

	Chiro	Ikzelf	Ouder(s)/voogd	Andere	Niet van toepassing
Uniform	☐	☐	☐	☐	☐
Lidgeld voor het Chirojaar	☐	☐	☐	☐	☐
Spelmateriaal	☐	☐	☐	☐	☐
De verzekering via Chiro Nationaal (12 euro via de GAP)	☐	☐	☐	☐	☐
Drinken tijdens activiteiten en vergaderingen (niet-alcoholisch)	☐	☐	☐	☐	☐
Drinken tijdens activiteiten en vergaderingen (alcoholisch)	☐	☐	☐	☐	☐

	Chiro	Ikzelf	Ouder(s)/voogd	Andere	Niet van toepassing
Activiteiten met je afdeling	☐	☐	☐	☐	☐
Activiteiten met je leidingsploeg	☐	☐	☐	☐	☐
Vervoer naar voor- en nakamp	☐	☐	☐	☐	☐
Kamp	☐	☐	☐	☐	☐
Eten op kamp	☐	☐	☐	☐	☐
Benzine als je voor een activiteit rijdt (en andere leiding meeneemt)	☐	☐	☐	☐	☐
Bedankingen/cadeautjes voor (oud)leiding of kookouders	☐	☐	☐	☐	☐

Indien je hierboven 'Andere' ingaf, wie is dit dan?

Welke van onderstaande producten zou je willen dat de Chiro voor jou betaalt?

- Uniform
- Lidgeld voor het Chirojaar
- Spelmateriaal
- De verzekering via Chiro Nationaal
- Drinken tijdens activiteiten en vergaderingen (niet-alcoholisch)
- Drinken tijdens activiteiten en vergaderingen (alcoholisch)
- Activiteiten met je afdeling
- Activiteiten met je leidingsploeg
- Kosten van voor- en nakamp
- Kamp
- Benzine als je voor een activiteit rijdt (en andere leiding meeneemt)
- Bedankingen/cadeautjes voor (oud)leiding of kookouders

Hoeveel euro spendeer je gemiddeld aan de Chiro per maand, al dan niet terugbetaald door de Chiro?

Gemiddelde prijs per maand in Euro

Vervoer van en naar de Chiro	€	<input type="text"/>
Drinken tijdens Chiro zondagen of vergaderingen	€	<input type="text"/>
Spelmateriaal	€	<input type="text"/>
Activiteiten met leiding (uitgaan, teambuilding...)	€	<input type="text"/>
Activiteiten met leden	€	<input type="text"/>
Kosten voor lokalen	€	<input type="text"/>
Andere namelijk: <input type="text"/>	€	<input type="text"/>
Andere namelijk: <input type="text"/>	€	<input type="text"/>
Totaal	€	<input type="text"/>

Blok 6:

Stel je voor dat er vanaf volgende zondag beslist wordt dat leiding betaald wordt met een vergoeding elke zondag dat ze in leiding staan. Deze vergoeding zou 5 euro per zondag bedragen. Je zou dus niet betaald worden om mee te helpen bij evenementen van de Chiro, maar enkel wanneer je de kinderen bezig houdt. Zou je hierdoor meer enthousiast zijn of langer leiding blijven?

Welke van onderstaande activiteiten zou je verkiezen?

- Een week betaald animator op het speelplein
- Een week werken als jobstudent
- Een week Chirokamp, zonder betaling
- Een week thuis, zonder betaling

Zoals in de inleiding vermeld ga ik ook focusgesprekken doen.

Wat zijn focusgesprekken?

Tijdens een focusgesprek komen er leiding van verschillende Chirogroepen samen. Bij

een hapje en een drankje praten we verder over de vragen en antwoorden die uit deze enquête komen. Op die manier hoop ik meer te weten te komen over hoe jullie denken over de prijs en wat je al dan niet zelf moet betalen. Het focusgesprek zelf zal ongeveer een uur/anderhalf uur duren. Het is een aangename manier om andere leiding te leren kennen en meer te ontdekken over hun financiële werking.

Wil je graag deelnemen aan een focusgesprek? Vul dan zeker je email adres in en ik zal je contacteren! Samen gaan we op zoek naar een datum waarvan er van elke Chiro 1 of 2 personen kunnen langskomen. De vragen in dit gesprek zullen gebaseerd worden op de antwoorden die uit deze vragenlijst komen.

Bedankt om deel te nemen aan deze enquête!

Charlotte Pierreux

Blok 7:

**Bedankt voor uw tijd om aan deze enquête deel te nemen.
Uw antwoord is geregistreerd.**

0% 100%
Huidige voortgang 100%

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL